2870

CITIȚI „DREPTATEA", TRIBUNĂ DE LUPTĂ ÎMPOTRIVA COMUNISMULUI!

Director
PAUL LĂZĂRESCU

Redacția și Administrația
Fără sedii

4 pagini — 1 leu

Dreptatea

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC
creștin și democrat

ANUL XXII

(Seria a IV-a nr. 142)

SÎMBĂTĂ

28 iulie 1990

Revenirea în Europa

Revenirea în Europa este o [illegible] și o aspirație la ordinea [illegible]. Apar reviste cu titlul [illegible], criteriile și ierarhiile [illegible] sînt des invocate, se [illegible] constant marele ade[illegible]. România este — în mod [illegible] — o țară euro[illegible]. Cel puțin geografic. [illegible] Europa" are însă mai multe [illegible] și, după mulți, și di[illegible] granițe. Unde se oprește [illegible] „Europa"? Dar chiar [illegible] am reține cea mai tradi[illegible] definiție a „Europei": [illegible] în extensiune, elină în [illegible] și creștină în înălți[illegible] și încă România ar face [illegible], în sens larg, din Europa. De fapt, aspirația și defini[illegible] curentă este alta: reveni[illegible] în Europa înseamnă, pen[illegible] cei mai mulți, nu numai [illegible]carea" în Europa (temă [illegible] căreia vom reveni) ci [illegible] ales instaurarea unui re[illegible] de civilizație, abundență, [illegible]bertate și democrație. Căci [illegible] înseamnă „Europa" în [illegible]zentarea populară curen[illegible] o zonă de mare civilizație, [illegible]bundență de bunuri și liber[illegible] cu forță magnetică irezis[illegible]. Ea implică o nouă con[illegible]ție despre stat, societate, [illegible]nomie, o nouă mentalitate, [illegible] nouă stare de spirit. Adică [illegible] de ceea ce am fost lip[illegible] timp de decenii de dicta[illegible] comunistă și ceaușistă. A [illegible]veni în Europa" înseamnă [illegible]. În ultimă analiză, rupe[illegible] de un trecut dictatorial [illegible]: totalitar, izolaționist, [illegible]arhic, profund și radical [illegible]european.

Acesta ar fi cadrul foarte [illegible]neral al discuției. Ea se com[illegible] și se nuanțează pe mă[illegible] ce privim în adînci[illegible]. Problema „europenizării" [illegible]stre nu este nouă. Teoria [illegible]aeresciană a „formelor fără [illegible]", confruntarea dintre [illegible] revoluționare" și „for[illegible]tele reacționare" în viziunea lui E. Lovinescu sînt repere la care va trebui să revenim mereu. Ele își păstrează și azi actualitatea. Căci dialectica societății românești a rămas mereu — se pare — aceeași: o pătură europenizată, modernizată, sincronizată istoriei contemporane și o masă profundă, imobilă, unii ar spune chiar „vegetală" și „inertă", conservatoare, tradiționalistă în toate sensurile — și bune și rele — ale cuvîntului. Ne putem intra în detalii și explicații. Unii văd în ortodoxie un factor „neeuropean" (în versiunea sa occidentală); alții vorbesc de fondul nostru neeuropean, nelatin, adică tracogetic. În străinătate am auzit observatori (deloc ostili poporului român), care interpretau unele reacțiuni, unele pasivități și resemnări din ultimele decenii drept indicii clare ale „neeuropenismului" nostru profund. Astfel de teze se cer privite cu oarecare atenție, fără a pretinde a le rezolva într-un singur articol.

Că există la noi „în păturI largi, un reflex autarhic, naționalist în esență, deci antieuropean, declarat adesea pe față, este sigur. Ceaușismul a fost expresia tipică, agresivă și pînă la a acestei reacții. Iar nu puține declarații actuale oficiale, semioficiale și de presă continuă de fapt aceeași stare de spirit. Căci ce înseamnă altceva, intenții anacronice ca acestea: „Noi nu dorim să copiem pe nimeni", „noi nu vrem să împrumutăm nici un sistem" etc. decît dorința unei căi proprii, pur naționale — profund iluzorii de

ADRIAN MARINO

(Continuare în pag. a 4-a)

ALBA IULIA — monumentul lui Horea, Cloșca și Crișan, ridicat pe locul martiriului, dar și pe acela al evenimentului de la 1 Decembrie 1918

NEOCENZURA

Baricadele dogmatismului de tip stalinist și ale interdicției de a gîndi altfel decît o impun principiile unei sacrosante utopii sociale n-au fost înlăturate în Decembrie. Ele-și continuă existența, veghind tentativele unora dintre noi de a (re)deveni oameni, adică ființe mistuite de îndoiala carteziană. Această metodă de însușire cognitivă a lumii își dovedește pe deplin utilitatea în contextul societății românești post-ceaușiste, unde nu totul este clar precum apa de munte.

Unii dintre semenii noștri (deși nu ne prea seamănă) au rămas cu o gravă deformație profesională: aceea de a cripta realitatea, de a o resemnifica potrivit unor interese nu întotdeauna oneste.

Așa se întîmplă cu condeierii presei feseniste, ca și cu vajnicii noștri telemani ieșiți victorioși (recte nevătămați) dintr-o revoluție pentru a „nimeri" într-o alta, aceea a dezinformării.

Cenzura clasică, cu structuri rigide și paralizante, a dispărut. Ea a fost înlocuită însă cu o nouă cenzură mult mai subtilă și prin aceasta mult mai periculoasă. Acum, cînd forțele persuasiunii sînt dublate de zîmbete și declarații-promisiuni „ingenue", posibilitatea manipulării conștiințelor devine o realitate apăsătoare. Chiar o obsesie. Urechile noastre, ochii noștri înfruntă uneori cu stoicism, alteori cu furie, ofensiva minciunii. Iată copilul legitim al cenzurii! Mai precis al neocenzurii.

LUCIAN TUDORANCEA

(Continuare în pag. 2)

1 Decembrie — ziua tuturor românilor

Făptuirea națională românească își găsește punctul ei cel mai înalt, cel mai arzător, în acea zi cînd pe Platoul Romanilor din Cetatea Albei Iulii, peste 100 de mii de români împlineau un vis cît un mileniu — unirea Transilvaniei cu țara și constituirea statului național român. Fără asemănare, bucuria și emoția de atunci vor străbate veacuri de simțire românească, întărind suflete, dînd verticalitate atîtor vreri fierbinți și cuprinzătoare cît podișul transilvan, cît colinele Moldovei, cît șesul cel mare al Dunării de jos pînă la vărsarea ei în mare.

Suiș de secole de luptă și jertfă, existența poporului român își găsea, la acel 1 Decembrie 1918, casa întregită pe locul nașterii și viețuirii nedezmințite în fața oricăror năvăliri și a oricăror vicisitudini. Rotundul de țară făurit atunci — numai în anii războiului dintîi mondial căzuseră pe cîmpurile de bătaie 800 de mii de luptători români — însemna și cu atît mai mult înseamnă astăzi, după ce 1989 s-a dovedit a fi pentru popoarele din această parte de Europă un nou 1918, luare în stăpînire deplină nu numai a unui teritoriu, ci a unui pămînt însuflețit cu trecut, prezent și viitor. Dar a fost atunci, la 1 Decembrie 1918, și o mare izbîndă politică, o demonstrație făcută lumii, dar în primul rînd nouă înșine, că putem săvîrși o politică mare, în serviciul națiunii, dar și al civilizației și armoniei europene. Se cuvine, deci, să cinstim pururea pe marii oameni politici care au pregătit și împlinit acest act de referință în istoria noastră. Aducem, prin urmare, sentimentele noastre pioase tuturor vizionarilor și luptătorilor din Partidul Național Român — înaintașul Partidul Național Țărănesc — creștin și democrat de astăzi — și în primul rînd artizanului acestei fapte de dimensiuni epocale, omului politic Iuliu Maniu. Lucrarea lor în istoria națională este nemuritoare.

Ziua de 1 Decembrie a devenit sărbătoarea tuturor românilor, ziua națională a României. Așa să ne ajute Dumnezeu!

IULIU MANIU — rădăcini genealogice

Personalitate emblematică a luptei pentru libertate națională, Iuliu Maniu a urmărit de-a lungul întregii sale vieți, cu o consecvență devenită aproape legendară, idealurile sale politice democrate. Conduita și activitatea sa politică, fermitatea sa, caracteristică, nestrămutarea în hotărîri, neînduplecarea în fața compromisurilor își au, toate, rădăcinile în mediul social-cultural din care provenea marele om politic român.

S-a vorbit de continuitate politică în sînul unei familii, mai ales în legătură cu prezența Brătienilor la cîrma Partidului Național Liberal, dar să nu uităm că însuși Iuliu Maniu venea în fruntea Partidului Național Român, devenit, prin unificarea sa din 1926 cu Partidul Țărănesc al lui Ion Mihalache, Partidul Național-Țărănesc, cu o bogată moștenire istorică de familie. Rude apropiate ale sale participaseră la organizarea Partidului Național Român la jumătatea veacului trecut, consolidîndu-l apoi la sfîrșitul acestuia. Prezența sa la conducerea Partidului Național-Țărănesc reprezenta, implicit, o expresie a recunoașterii meritelor politice ale înaintașilor săi, Simion Bărnuțiu și Iuliu Coroianu, al căror continuator nemijlocit a fost Iuliu Maniu.

Înțelegerea integrală a unei personalități, fie ea politică sau culturală, presupune studierea și a ascendenței și a in-

PANTHEON

rudirilor sale, care aruncă adesea o lumină revelatoare asupra activității și creației acesteia. Dacă istoriografiei îi revine misiunea cercetării într-o viziune curățată de prejudecăți a activității politice a lui Iuliu Maniu, în aceeași măsură genealogiei, ca știință specială a istoriei, îi revine sarcina investigării, din perspectiva sa proprie, a personalității acestuia. Aceste rînduri, la alcătuirea cărora de mare folos mi-a fost o lucrare inedită privind strămoșii lui Iuliu Maniu, redactată de nepotul său, scriitorul Ionel Pop, precum și informațiile primite de la domnul Ion Pop, fiul acestuia, căruia îi mulțumesc și pe această cale, se doresc a fi cîțiva pași pe drumul reconstituirii genealogice a ascendenței marelui om politic.

Iuliu Maniu descindea prin tatăl său dintr-o familie de nobili români din Săla). Se impune precizarea că în Transilvania au existat mai multe familii nobile române Man (Maniu), ca de pildă Man de Boereni, Man de Comana, Man de Fîntînele, Man de Drăguș, Man de Herseni, Man de Copăcel, Man de Lisa, Man de Mundra, Man de Șieu, Man alias Cozma de Rogoz, Man de Vad, Man de Voivodeni, Man de Veneția, Man de Bădăcin etc. Dintr-o familie românească nobilă din Lugoj descinde istoricul Vasile Maniu, stabilit în București, bunicul poetului Adrian Maniu, care deci nu are nici o legătură de rudenie cu Iuliu Maniu.

Un strămoș al lui Iuliu Maniu, Laurențiu Man, primea la 7 decembrie 1699 o diplomă de nobile de la Împăratul Leopold, drept răsplată pentru viteția dovedită pe cîmpul de luptă și pentru devotamentul

MIHAI SORIN RĂDULESCU

(Continuare în pag. a 3-a)

Zvonuri

Cînd dl. parlamentar N.S. Dumitru s-a adresat colegilor d-sale, justificînd prezența SA-ului la București ca o contramăsură la alternativa dictaturii militare, am crezut că vorbește astfel din pricina nesincronizării forțelor capabile să reinstaureze ordinea în București. O supărare, colea, cam imprudent exprimată, dar români sîntem și conștiți pe împăcarea generală, cea „pupat piața independenței". Mai ales că dl. Iliescu, în discursul de recepție a fețelor brune (cine spunea că nu avem contribuții originale?) și-a dat drumul nemulțumirii și față de sindicate, adică fața de clasa muncitoare, care, evident, nu e o armată în sensul tehnic al cuvîntului. Ulterior se părea că lot nenea Caragiale are dreptate. Numai că deunăzi m-am întîlnit cu un coleg de breaslă, poet deosebit și politician credul. Pe scurt, colegul cunoaște din „surse sigure" (doar avem atîtea surse sigure de ani de zile) că dacă nu veneau minerii, armata ar fi ieșit în stradă cu mitralierele și ar fi împușcat fix 60 000! de oameni. Și asta, potrivit zvonelor sale, deoarece trebuia musai să iasă cifra de morți ce i-a fost reținută în sarcină lui Ceaușescu. La obiecția mea că în noaptea de 13 spre 14 iunie armata stabilizase situația fără mitraliere, amicul dă din cap a neîncredere și regretă. „A fost doar așa, un preludiu". Culmea e că omul duce mai departe zvonurile și, mai grav încă, există și alți colportori. Știm cu toții că armata și-a salvat, în decembrie, în ultima clipă onoarea. Și mai știm că dintre toate instituțiile statului, armata și-a păstrat totuși forța și coeziunea în miezul frămîntărilor prin care a trecut și ea, inevitabil. Adică, la un caz de, e limpede pentru toată lumea că doar oștirea are mijloace și puterea de a stăvili prăbușirea statului român. Înseamnă deci că există o forță interesată în scăderea și a acestui factor de echilibru. Rivalitățile dintre armată și securitate tar să răzbată iarăși în viața politică, spre nenorocirea țării.

VIOREL ȘTIRBU

Sindicatele

O BOMBĂ cu explozie întîrziată

Odată cu trecerea timpului, pe măsură ce „indiscreții" atît de **nechemați** s-au transformat în cîrtițe scormonitoare printre dărîmăturile și gunoaiele istoriei, descoperirile lor surprinzătoare riscă să transforme convingerile unora dintre noi în semne de întrebare, iar certitudinile în angoase. Mulți au început să capete sentimentul că pășesc pe un teren minat și că singura șansă de supraviețuire este chemarea geniștilor. Și geniștii au (re)venit chiar cu riscul de a se arunca singuri în aer odată cu mașinile infernale. Descoperite sau nu. Deoarece sînt cîteva locuri în care ne așteptăm să găsim din ce în ce mai multe asemenea exemplare. Dar sînt și cîteva locuri din care aproape că le excludem.

Mișcarea sindicală părea a fi unul dintre ele. Într-adevăr, apărute mult după 22 decembrie, sindicatele păreau că nu au cum să conțină în corpul lor (așa cum de exemplu, invizibilul partid comunist conține) infernalul mecanism. Și totuși...

Așa cum bine știm, sub presiunea evenimentelor din decembrie s-a pus problema desființării U.G.S.R. Atunci, un grup de activiști sindicaliști au luat inițiativa blocării procesului în temeiul Convenției privind libertatea sindicală, care interzice desființarea pe cale administrativă a sindicatelor. Mai mult, au trecut la reorganizarea mișcării sindicale prin crearea unui Comitet de Inițiativă care să canalizeze noile structuri în matca veche a obedienței față de putere.

Originea și compoziția ugeseristă a acestui comitet au făcut ca paralel să se dezvolte o mișcare concurentă, contestatară. Dar nu scindarea mișcării sindicale reprezintă marele pericol, ci însuși felul în care sindicatele au fost înființate. Sindicatele, federațiile, confederațiile, precum și ligile, alianțele și convențiile au luat naștere prin ÎNCĂLCAREA legii 52/1945, SINGURA în vigoare.

Prin faptul că a fost omisă (și noi presupunem că acest fapt a fost făcut cu bună știință) adoptarea unei legi, care fie urma să abroge, fie urma să completeze legea 52/1945 cu prevederi care să permită înființarea de sindicate INDUSTRIALE (a căror membri pot fi toți salariații unei întreprinderi, de la portar pînă la director), aceste sindicate nou create, precum și structurile pe verticală, în federații și confederații, sînt ILEGALE în momentul de față.

Este de constatat, prin comparație, că într-o situație asemănătoare a fost creat cadrul legal pentru înființarea partidelor politice.

Acum, o situație vizînd o confruntare deschisă între sindicate și guvern poate fi rezolvată de acesta din urmă printr-o simplă apăsare pe buton.

Că lucrurile stau așa și nu altfel o dovedește faptul că actualul Proiect de lege cu privire la sindicate, în loc să dezamorseze acest mecanism, îl conservă. Iată ce specifică art. 45 alin. 1: „Două sau mai multe sindicate **cu obiect comun de activitate profesională** se pot grupa într-o federație sindicală. Două sau mai multe federații sindicale se pot grupa într-o confederație".

Deci, din nou un text de lege stipulează, de data aceasta într-o formă voit ambiguă, caracterul PROFESIONAL și nu INDUSTRIAL al sindicatelor.

Ceea ce poate să însemne că, după adoptare, se va putea invoca motivul reorganizării mișcări sindicale în temeiul legii. Cu alte cuvinte dacă bomba nu este lăsată să explodeze acum, ea urmează să fie îngropată sub încă un strat de hîrtie de camuflaj, iar acele cenzornicului să fie fixate din nou, pentru o dată la care liderii sindicali, întorși din concediu sau din deplasare, să găsească porțile întreprinderilor închise.

ȘERBAN POPA

„La dispoziția dumneavoastră, domnule l". O plimbare la Șosea, în anul 1903

Premiul cel mare sau frumusețea unui cal putere

Omul din fața mea, cuprins de o tristețe anume, începe să depene, încetul cu încetul, ascunzișurile meandrelor existenței calilor în România, în ultimii 40 de ani. Parcă ceva din suferința calilor s-a transmis și în inima lui. Dl. *Emil Petrache*, directorul Centrului Republican pentru Creșterea și Calificarea Calilor de Rasă București, își manifestă surpriza că o publicație (or fi fost și altele?) este interesată de aceste animale ignorate de la război încoace. Pe firul discuției s-a mers calm.

REP. — București este singura capitală din Europa fără hipodrom. Ce ne puteți spune?

E.P. — Pornind de la acest considerent, imediat după 1 ianuarie 1990 Centrul Republican pentru Creșterea și Calificarea Calilor de Rasă a comandat la Institutul „Proiect" București studiul de amplasament pentru realizarea unui complex hipic în București. Acesta urmează să cuprindă un hipodrom de galop, unul de trap, o bază hipică pentru cai de sport (sărituri peste obstacole, dresaj, agrement pentru populație) cît și spații corespunzătoare în vederea organizării de licitații pentru export a calilor de rasă. La acestea se adaugă un hotel cu restaurant, spațiile de cazare și cantină pentru cei aproape 600—700 de angajați.

REP. — Există mai multe variante sau doar una singură. Dacă da, atunci să ne spuneți în ce zonă a orașului va fi amplasamentul?

E.P. — Există trei variante în momentul de față:

Varianta I — Pe partea dreaptă, la ieșirea din București, spre Pitești. Prezintă ca avantaj faptul că se găsește la o distanță de 700—800 m de stația de metrou. Terenul este liber, lîngă șoseaua națională, cu acces direct și ușor de realizat, limitrof unei zone puternic populate.

Varianta II — Pe partea stîngă, la ieșirea din București, spre Ploiești, lîngă pădurea Băneasa, înainte de a ajunge la podul Otopeni. Are marele avantaj că se găsește în cea mai plăcută și solicitată zonă a Bucureștiului, zonă de tradiție pentru cursele de cai. Loc care se pretează în mare măsură pentru recreere și relaxarea oamenilor, pentru călărie cu cai. CAP-ul Otopeni și-a manifestat interesul de a deveni asociat dacă se va alege varianta aceasta.

Varianta III — În zona Străulești, pe partea dreaptă, înainte de a ajunge la restaurantul „Doi Cocoși", vizavi de lac. Este un amplasament destul de reușit, apropierea pădurii și a lacului, însă mai greu accesibil.

Menționăm că pentru realizarea acestui obiectiv important al Capitalei am primit acordul Ministerului Agriculturii și Alimentației, Primăriei și Direcției generale agricole a Capitalei. În cîteva zile vom comanda proiectul de execuție cu detaliile respective, urmînd ca în 1991 să începă lucrările la pistele de galop și de trap, cît și la terenurile de obstacole și dresaj.

REP. — Care va fi costul acestui complex hipic? Capitalul străin va fi atras în această lucrare?

E.P. — Acest complex hipic a cărui valoare de investiții urmează a fi de peste 300 milioane lei, va fi realizat ca societate pe acțiuni, așa că toți cei care doresc să devină acționari la o asemenea societate este bine să agonisească sume cît mai mari, în vederea procurării unui număr cît mai mare de acțiuni. De asemenea, intenționăm să atragem și capital străin, în special pentru partea de instalații, de televiziune cu circuit închis, calculatoare, case de joc automate.

REP. — De unde vor fi selectați caii pentru curse?

E.P. — În prezent dispunem de două herghelii cu cai din rasa Pur-sînge englez a căror pregătire va începe din anul 1991 pe hipodromul herghelei

IOAN RUSSU

(Continuare în pag. 2)

Învățămîntul fără manuale?

Două zile consecutiv, TVR a informat opinia românească despre dramatica situație a manualelor școlare. Au fost tipărite pînă în prezent 13 milioane de exemplare din minimul necesar de 24 milioane. Mai trebuie să intre sub tipar 11 milioane, la peste 20 de titluri. În șapte luni abia a fost acoperită o jumătate din cifra contractată. Se poate recupera oare o asemenea rămînere în urmă, ținînd seamă că pînă la deschiderea cursurilor nu mai sînt decît 64 de zile. Greu de crezut și imposibil de realizat. Inadmisibilă o astfel de abandonare de la o îndatoririre pentru avansarea oricărei societăți spre civilizația contemporană. Nu ne propunem să analizăm cauzele, dar ne vedem nevoiți să subliniem că efectele au „bătaie foarte lungă", că ele antrenează o dureroasă ulcerare a spiritualității noastre. Nu e vorba doar de o sfidare de tip ceaușist, a branei intelectului, ci de un fel de sabotare deghizată, din nepăsare sau chiar superficialitate, a învățămîntului. Volumul de cunoștințe ce trebuie asimilate e foarte mare, la toate nivelele și fiecare zi pierdută e o zi sacrificată sub raportul acumulării. Să nu uităm că „reveria bețsugului" din magazine este aproape la fel de autentică, uneori chiar mai accentuată, că în epoca de aur și că mulți elevi și studenți sînt obligați să stea la coadă pentru a diminua tribulațiile gospodărești ale părinților. Timpul acesta e ireversibil scos din calculul pregătirii școlare. Cantitatea informațiilor trebuie dozată, cadențată în funcție de curba de efort intelectual. Orice îngrămădire forțată, într-un timp limitat, a cunoștințelor (presupunînd că manualele vor fi totuși tipărite) este o falsă memorizare. Înregistrarea, recunoașterea și reproducerea unor percepții informaționale va fi alternată dacă nu se respectă un timp optim de „încrustare" în substanța mnemonică — în memoria elevilor și studenților.

Capitalul de inteligență, de specialiști, trebuie creat cu cea mai mare rigurozitate pentru că avem deja de recuperat imense rămîneri în urmă, pentru că trăim într-o epocă în care durata unei tehnologii de vîrf, longevitatea ei, nu este mai mare de 6—8 ani. Cea mai fascinantă invenție se pulverizează în mai puțin de un deceniu, fiind înlocuită cu altele și mai spectaculoase. Locomotiva lui George Stephenson a „trăit" aproape șase decenii, pînă la apariția vaporului lui Robert Fulton. Astăzi aceste intervale au devenit infinitesimale de efemere. Ele s-au scurtat de 7—8 ori. O singură zi risipită în van în domeniul informațiilor poate avea consecințe imprevizibile și nici un fel de justificări nu trebuie admise la acest capitol. Cu atît mai mult cu cît nici conținutul manualelor românești nu este corelat up to date — la zi — cu cel al țărilor

C. POCȘOREANU

(Continuare în pag. a 3-a)

www.codredu.ro

Biblioteca DREPTATEA

CONSTANTIN NOICA – Rugați-vă pentru fratele Alexandru

Consecventă promisiunilor [illegible], Editura „Humanitas" vine în întîmpinarea cititorilor săi dornici să cunoască o epocă strace din istoria noastră, din cele mai diverse [illegible], cu o nouă carte memorialistică semnată de Constantin Noica: **„Rugați-vă pentru fratele Alexandru"**.

Cartea va avea, cu siguranță, un impact deosebit asupra constituției receptorilor săi datorare dezvăluie personalitatea **copleșitoare a lui Noica**, într-o situație limită despre care rumori a avut ocazia să vorbească — și atunci numind eufemistic această perioadă din viața sa „straniul interludiu" — închisoarea.

Contrar așteptărilor, cartea lui Noica nu este una a faptelor, a întîmplărilor trăite de filosof în respectiva perioadă, cît mai ales o carte de idei. De altfel, se știe, Noica spunea despre sine că nu are biografie: „Nu am biografie. Am numai cărți". („Jurnalul de la Păltiniș", p. 14) și mai jos. „Dacă am avut o reușită, în filosofie, singurul loc unde împlinirea e fără mutilare (dar și fără un conținut anume) este pentru că am avut norocul eșecului în punctele unde reușita mutilează".

De aceea, **existența lui Noica este una a unui destin asumat în mod senin și luminos, a unui om fericit**: „Un om fericit este acela care descoperă în toate etapele și actele vieții sale un acord subtil între întîmplările acestei vieți și sensul pe care el i l-a conferit" („Jurnal de la Păltiniș", p. 229).

Mărturisirile sale din perioada închisorii, departe de a fi terifiante, sînt făcute, cum ar spune Liiceanu, „cu grația irresponsabilă și inconștiența pe care nu o au decît sfinții și înțeleptii" („Jurnal de la Păltiniș", p. 229).

Două aspecte semnificative sînt de relevat în ce privește această mărturie a marelui filosof.

1. **O conștiință acută a binelui**, concomitent cu refuzul răului. Încarcerat pentru că a încercat să combată „regimul adus de cea mai mare armată din lume la ora aceea" (p. 84), filosoful își asumă această experiență conștient că „nu te poți sustrage timpului tău" (p. 18) adîne încredințat că există **un sens** al acestei experiențe și că el nu poate fi decît unul bun. Temeriile bune ale lucrurilor ies la iveală dincolo de răul istoriei. Filosoful face un pas înainte concepînd, la modul cristic, victoria demnă de compătimire. Și în acest sens, filosoful rememorează întîmplarea unui comandant al trupelor sovietice care, la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial, a ocupat o mănăstire de maici din Moldova pe care a căutat-o pentru a-și [illegible] a realizat [illegible] victoria [illegible] pe care l-a [illegible] comandantul [illegible] „să vă rugați pentru [illegible]". De atunci, [illegible] pentru [illegible] care n-a [illegible] ce să facă cu victoria lui.

Constantin Noica vede peste timp în lumea modernă victorii cu care omul modern n-are ce face. Pe plan politic, de omul care a trăit „atent și mai ales senin în [illegible]" [illegible] filosoful [illegible] acest sistem impus cu forța este în favoarea bogăților [illegible], dispărîndu-i sentimentul de [illegible] spiritul pe care [illegible] creeze posesiunea „se poate uneori simți reinvestit ca om, reînființat", iar nu săracului, căruia i se ia tot ce are — „idealul de îmbogățire" (p. 8); de aceea filosofii cere, asemenea lui Montherlant, „[illegible] pour les forts", cere milă pentru „biruitorul de o clipă, un adevărat frate Alexandru. Încă unul" (p. 113); pentru Marx: „Fie-vă milă de un gînditor atît de mare, ce, în părțile lumii unde o prea des și prost invocat, a ajuns de rîsul copiilor" (p. 113); pentru învingătorii comuniști care încearcă să le impună celorlalți doctrina lor: „Mi-e milă să văd că ei nu sînt puși în condiția de oameni, adică de ființe care făptuiesc ceva și află de la viață ceva. Cîte n-ar avea ei de învățat despre om, de la toată galeria aceasta de exemplare umane ce se perindă prin fața lor! Dar cum să învețe? El trebuie să ajungă la un rezultat dinainte stabilit, adică să facă pe oameni să recunoască exact ce vor ei" (p. 19).

2. **Nevoia de a infila în cultură, de a oferi un model paideic prin „secretariat"**, cum spune filosoful — în fond o re-inventare a spiritului academic. Se știe, cultura a fost pentru Noica „superstiția europeană". Noica a trăit toată viața o formă de învățămînt în care singura activitate să fie gîndirea. De aceea, seminarul paideic văzut ca „o relație horizontală, un joc superior între un antrenor și cel antrenat" („Jurnalul de la Păltiniș", p. 235) l-a preocupat întotdeauna, de la conferințele ținute în închisoare pînă la „școala de la Păltiniș". Ideea s-a dovedit a fi benefică pentru generații întregi de intelectuali; nu se poate ignora că astăzi, cei mai rafinați intelectuali pe care îi are cultura română sînt foști elevi ai lui Noica.

Re-activarea socratismului este în strînsă legătură cu ceea ce Noica numea „secretar" adică „cel ce se ascunde, se segregă în sensul că nu tese la ivală" (p. 67); o activitate pe care Noica a exercitat-o cu dăruire în închisoare, și în tot restul vieții sale, depășind virtutea — considerată prea personală și, în concecință, riscînd orgoliul. Activitatea de „secretar" este deasupra acestei „prin punerea omenirii în mișcare a altora": ea cuprinde dăruirea și renunțarea la sine.

Este semnul sub care s-a desfășurat o mare parte a vieții lui Noica, cel care a oferit tuturor **„contracicui vin cu un model cultural foarte înalt"** („Jurnalul de la Păltiniș, p. 74) stabilind, prin sine și prin opera sa, continuitatea cu marii filosofi interbelici și o legătură firească cu esența spiritului românesc dintotdeauna.

DORA MEZDREA

Țăranii, ei și numai ei, trebuie să hotărască problemele satului

Calvarul satului românesc

Ieșirea din bantustanizare (II)

Numai locuitorii satelor au dreptul să decidă dacă vor să le părăsească. Asemenea imprejurări pot fi determinate adesea de apariția unor calamități cu urmări grave, imposibil de înfruntat și reparat, sau alte cauze real obiective.

Revoluția a redeșteptat atîtea speranțe sugrumate și distruse de dictatură! Odată cu acestea s-a trezit și speranța de viață a vechilor noastre sate condamnate fără drept de apel la dispariție de către dictatură.

Aceste așezări sătești nu s-au născut la întîmplare ori ca urmare a vreunui miracol, ci dintr-o serioasă și temeinică chibzuință a străbunilor. Aici existau așezări simple în spații potrivite, pe măsura nevoilor și vremilor, dar trainice și sănătoase. Ele purtau mîndre însemnele tradiționale ale locurilor și ale măiestriei înaintașilor. Aici se creșteau cirezi nesfîrșite de animale, cornute mari, oi, capre, etc.

Au existat și există și azi suficiente mijloace de trai pentru cei care dorese și se decid să rămînă ori să se întoarcă aici. Este o necesitate obiectivă, imediată, repopularea și refacerea tuturor satelor care au suferit datorită dictaturii. În primul rînd numai printr-o repopulare și refacere a acestora se realizează aducerea efectivă în circuitul agricol și în stare efectiv productivă a pămînturilor de lîngă vetre și a celor aferente vechilor așezări sătești, cu deosebire din ținuturile colinare.

Pentru a spori interesul și încrederea locuitorilor acestor meleaguri și a celor care le-au părăsit, ca și a descendenților lor, este necesar să se asigure un minim de condiții a căror realizare se va putea obține, în afara eforturilor proprii, și printr-un sprijin real din partea statului.

Acest sprijin, menit să stimuleze refacerea, dezvoltarea și modernizarea acestor localități ar consta, printre altele din:

— Atribuirea în proprietate veșnică a pămînturilor existente și disponibile în zonă, pe baza unor documente juridice și a unor criterii bazate pe eficiență și democratizare;

— Refacerea și amenajarea căilor de acces, (drumuri, poduri, etc);

— Asigurarea iluminatului electric acolo unde lipsește;

— Aprovizionarea cu mărfurile și produsele necesare;

— Sprijin în soluționarea alimentării cu apă acolo unde este necesar;

— Refacerea, reamenajarea și construirea, acolo unde se impune, de școli și biserici;

— Ajutoare bănești sub formă de credite cu dobînzi reduse pe termen lung;

— Unele indemnizații bănești de încurajare pe o anumită perioadă, pentru familiile de tineri care se întorc în aceste localități și își construiesc case și gospodării;

Aceste localități se pot reface într-un termen scurt. Ele vor putea deveni așezări ce-și pot aduce o contribuție esențială la creșterea și sporirea șeptelului, la realizarea unor înfloritoare livezi și plantații viticole, la renașterea unor meșteșuguri, la sporirea productivității și a conservării pămînturilor.

Aici vetrele și așezările rămase, ca și cele ce se vor zidi, vor putea deveni utile și moderne, îmbinînd elementele de tradiție cu particularitățile existenței moderne în chipul cel mai armonios. Întru fericirea celor care trăiesc și vor trăi pe aceste meleaguri, și întru prosperitatea acestora și a întregii patrii, să subscriem din toată inima și ființa noastră la refacerea și înflorirea satelor românești.

Ing. GH. ANGELESCU

NEOCENZURA

(Urmare din pag. 1)

O bună parte a mijloacelor de informare în masă a devenit, printr-o neașteptată pervertire, mijloc de dezinformare. Aceasta învederează precaritatea democrației noastre „originale". Pentru că privarea de puterea binefăcătoare a adevărului nu constituie și nu poate constitui prin esența sa un act democratic. Este de notorietate faptul că și în prezent sîntem nevoiți să folosim alte surse de informare decît cele autohtone (și aici am în vedere în special radioul și televiziunea).

Cauzele acestei situații de monopolizare a mass-mediei rezidă în menținerea sub o formă mascată a puterii comuniste.

Instrumentele umane ale neocenzurii au fost recrutate din rîndurile celor mai zeloși slujitori ai fostului regim. Un exemplu elocvent în acest sens ni-l oferă structura T.V.R. (L?). Oricine poate observa menținerea în cadrul acestei instituții vitale a unor persoane compromise prin atitudinea lor servilă față de regimul dictaturii ceaușiste. Personaje ca George Marinescu, Petre Popescu, Manase Radnev (fiul generalului de securitate din perioada stalinistă) etc., ocupă aceleași locuri, unii fiind chiar avansați (cazul odraslei securiste).

În același timp, regimul Iliescu a refuzat (din rațiuni pe care le bănuim) înființarea unui post independent de televiziune, oferind argumente cel puțin hilare în acest sens.

Cît despre „independența" televiziunii, ea a fost pe deplin dovedită prin modul în care nu fost reflectate evenimentele din ianuarie, februarie, iunie de la Tîrgu Mureș și București.

Neocenzura cuprinde în arsenalul său și presa tesenistă, ca și o parte a presei „independente" sau „absolut independente", cum este cazul „Românieі Mari", aparținînd culturniciilor și securiștilor de la răposata „Săptămînă". Această subpresă folosește din plin dezinformarea, calomnia, metoda zvonurilor, ignorînd orice dispoziție legală sau rigoare de ordin moral. Sperăm ca noua lege a presei să facă ordine în rîndul ziariștilor nărăvași, pentru care opinia publică nu reprezintă decît un panaceu gata să înghită orice gogoriță propagandistică sau minciună ordinară.

O altă metodă a neocenzurii o constituie refuzul unora dintre tipografi de a tipări anumite articole ale presei opozante actualului regim.

Nu putem uita nici metoda nepredării de către oficiile poștale a unor ziare sau reviste beneficiarilor firești.

Toate acestea fac dovada „bunelor intenții" ale F.S.N. pe linia democratizării societății românești. În măsura în care realitatea contravine grosolan obiectivelor programatice ale unui partid sau ale unei formațiuni politice, nu mai putem vorbi despre legitimitatea sa, despre oportunitatea prezenței sale la conducerea statului.

În orice democrație reală și nu originală, sistemul democratic include cu necesitate libertatea presei. Aceasta este unitatea de măsură a forței cu care acționează opoziția, dar și a echilibrului politic indispensabil unei societăți în care democrația constituie o realitate axiomatică.

INSECTAR

Ca pretutindeni în lume, există și la noi [illegible] marcabili, gazetari talentați, gazetari mediocri [illegible] și gazetari nuli. Unul din ultima categorie este [illegible] mul **Ambidextru**, care publică în cotidianul [illegible] (17 iulie, a.c.) rînduri ce ne lasă perplecși. Aveam [illegible] sia că **Ambidextrul** este și un sabotor periculos [illegible] să ne facă de rîs în fața străinătății. Sau avem de [illegible] cu un caz patologic, și atunci datele problemei se [illegible] Citiți cîteva pasaje din aberațiile individului [illegible] concluziile de rigoare: „Radio «Europa Liberă» [illegible] tea noptile trecute despre constituirea la Bu[illegible] fundației «Ștefan cel Sfînt și Milenar». Venerabilul [illegible] tulie a decretat, în cooperativă cu U.M.D.R., un [illegible] pentru deschiderea, încă din acest an, la Miercurea [illegible] a Academiei de Înalte Studii Politico-Etnice [illegible] KUN». (...) Academia va funcționa în spațiile actuale [illegible] lității, care urmează a fi lichidată și înlocuită cu un [illegible] sament de honvezi călare. Inaugurarea festivă [illegible] avea loc în aula «MIKLOS HORTHY» la 30 [illegible] cu ocazia aniversării gloriosului semicentenar [illegible] fi precedată de sfințirea academicului locas (sic!) de [illegible] excelența S.A. episcop de Naghivarad grof Laszlo [illegible] (...) Prezidiul Permanent al Biroului Politic al [illegible] este format din domnii Carol Chirali rector general [illegible] za Domocoș și Suto Andraș prim-adjuncți. D-na [illegible] Doina și Kornea prim-viceprimadjuncță va coordona [illegible] ția română cu limba de predare maghiară, iar [illegible] Octavian Paler și Gabor Liiceanu vor fi numiți [illegible]

Gothe afirmă undeva că propaganda politică [illegible] echivalează cu o calamitate naturală de proporții [illegible] tice.

•

Cutremurătoare mărturisirea „Am fost martor la [illegible] cuția Mareșalului Ion Antonescu", tipărită de popo[illegible] săptămînal **Flacăra** (27.VIII.1990)! Este bine că apar [illegible] menea documente.

•

Duminică după masă (22 iulie a.c.) Televiziunea no[illegible] de regulă, cenușie, a oferit o surpriză dintre cele mai [illegible] cute. În cadrul emisiunii **Cuvîntul care sidește** am [illegible] posibilitatea s-o ascultăm pe marea poetă Ileana Mă[illegible] ciofu. Spusele ei lucide și curajoase ne-au umplut [illegible] de bucurie. O felicităm pe poetă, îl felicităm și pe d. [illegible] tan Arachelian, inițiatorul emisiunii, pe care a con[illegible] cu pricepere și discreție.

•

În cotidianul de circulație universală **AZI** (17 [illegible] 1990) ex-gazetarul ceaușist Teodor Bulza publică un [illegible] terviu („România nu este o periferie"), iar soția [illegible] Doru Semlecan „îl ia în „tărbacă" pe Dl. Petre Mihai [illegible] canu. Și fiindcă tot a venit vorba despre ziarul [illegible] nimelor, amintim că pe data de 21 iulie a.c. XANTI[illegible] scrie: „Eu nu-l cunosc pe Ioan Buduca". În schimb, [illegible] Buduca îl cunoaște foarte bine pe Stelian Moțiu...

•

Din „Spovedania unui fost redactor la „AZI". D[illegible] cu Ioan Vieru", (în **Zig-zag**, 17—23 iulie 1990): „[illegible] după cum aveam să mă lămuresc, încerca și [illegible] (reușind prin sensibilizare, isterizare) manipularea [illegible] altă strategie extrem de nocivă și de sorginte fer[illegible] munistă, vulgară, este aceea a falsificării istoriei sau [illegible] zentării evenimentului prin prisma unei crase [illegible] printr-un exacerbat tezism totalitar." ; „În redacție [illegible] rea de suspiciune era maximă. În afara a doi sau trei [illegible] legi tineri prin ani sau spirit, restul respirau cesul [illegible] neconsumat, mediocritate gregară, stare de răzbel [illegible] triva a tot ce însemna normalitate, atitudine corectă [illegible] resc."; „O altă mascaradă prin care ziarul «AZI» se [illegible] tușează vizibil de alte publicații este aceea a nesem[illegible] articolelor de către autori. Practicînd conștient minci[illegible] e un lucru foarte grav și nociv, o lăsitate alarmantă [illegible] vorbește de la sine despre semnatari și despre ceea [illegible] scriu".

•

Acasă, nr. 13 (supliment săptămînal editat de **Rom[illegible] liberă**), reproduce pe prima sa pagină o fotografie rep[illegible] zentînd un bărbat care parcurge presa comod instalat [illegible] animalul biblic. Textul de dedesubtul fotografiei: „C[illegible] citește AZI, ziarul, știe unde-l duce măgarul?".

•

Caricaturile din **Dimineața** sînt la fel de anoste p[illegible] cum scrierile universitarului Al. Piru. Doriți să vă [illegible] vingeți? Aruncați-vă privirile pe amintitul „cotidian" [illegible] iulie 1990) unde veți da peste niște linii caraghioase [illegible] soțite de penibilele rînduri: „Renumita veselie de la [illegible] pînta. Puteți coborî? Pentru amintiri".

•

În schimb, humorul cultivat de **România Mare** p[illegible] voacă rîs homeric. **Alcibiade** (în nr. 6) scrie negru pe a[illegible] ...„Ștefan Andrei (...) a fost cel mai mare diplomat ro[illegible] după război". Același general Alcibiade născut în oraș[illegible] rul Rahova (în nr. 7): „Ne place prestația craiului [illegible] Cornelius Roșianu".

•

Criminalul principiu leninist „cine nu e cu noi, e [illegible] împotriva noastră" i se aplică în prezent și lui Gheorghe Zamfir, poate cel mai cunoscut român de pe fața pămîntului. Ți se face silă văzînd că există „oameni de bine dimboviițeni gata să-l scuipe nafui prin care a răsunat [illegible] răsună, atît de original, măreția folclorului nostru. Do[illegible] nilor mari patrioți de la **„România Mare"**, apărați-l [illegible] Gheorghe Zamfir!

•

„Secția de presă a C.C. renaște" — iată un titlu (în **România liberă**, 21 iulie a.c.) care poate provoca infar[illegible] gluma. Radu Georgescu dezbate în amintitul cotidian [illegible] Proiectul de lege a radiodifuziunii. Dacă el va fi în [illegible] în forma lui preconizată, radioteleviziunea condusă [illegible] istoricul Răzvan Theodorescu va deveni infinit mai [illegible] beră, iar calea noastră spre societatea de tip suedez [illegible] plin asigurată.

•

Prozatorul și eseistul Alexandru George, în **Romînia liberă** (19 iulie a.c.): „Marxismul acesta a trecut și, pro[illegible] tic vorbind, nici nu a existat în țara noastră la nivel [illegible] dorit de teoreticieni, dar toxinele lui au rămas, au cobo[illegible] în straturile cele mai largi ale populației, au [illegible] conflictualismul acesta care se vădește a fi o permanență a societății românești. Și îl constatăm noi acum sub fo[illegible] me neașteptate."

•

Stimați tineri colegi de la **Contrapunct**! Nu-l mai s[illegible] nați pe dl. prof. univ. Eugen Simion. Dumnealui a fo[illegible] este și va fi pururea un suav dezinteresat; vrea sum[illegible] binele țării, fiind un independent înregimentat în orga[illegible] zația apolitică „Societatea de mîine". Și nu uitați [illegible] prof. E.S. îl „iubește" pe Marian Munteanu I...

•

Cotidianul pseudoindependent **Tineretul liber** (21 [illegible] a.c.), ne pune la dispoziție o nouă minunată PILULĂ CONTRA RIDURILOR: „S-a scumpit benzina, s-a scumpit apa minerală. Am auzit că vin (și chiar țuică) și s[illegible] scumpiri."

•

Din **Cuvîntul** (16—23 iulie 1990): „Pleava [illegible] postrevoluționară și-a intrat virtos în drepturi și scrie [illegible] aceeași vehemență ca în vremea lui Ceaușescu, dar [illegible] sigur, sub umbrela ocrotitoare a celor mai bune [illegible] democratice." (Radu Călin Cristea).

ENTOMOLO[illegible]

ANCHETA SOCIALĂ

SALAMMBO

Într-o țară guvernată de principii democratice, casele de toleranță nu trebuie să crească la sinul prohibiției! Nu, nu întoarceți oglinda cu fața neluminată spre adevărul acestei afirmații. De fapt e mai mult decît o afirmație: un fenomen care solicită o studiere atentă la dimensiunile sale reale. E cazul oare, ca existența „fetelor" să ne arunce în panică? Într-o dimineață de simbure amar, la începutul lui iulie, tăiam orașul spre locul acela. Deși o sunasem în prealabil pe Casablanca, mă apropiam cu prudență. Probabil arătam ca un călăreț zăpăcit de arșița stepei. Vodca mă trăgea spre buza de jar a unei prăpăstii, pe care Rimbaud a descoperit-o cînd a scris „Un anotimp în infern", dar căreia gura mea înghețată i-a gîndit numele ca pe-o nefericire: Salammbô! E o poreclă, toate colaboratoarele Patroanei au dubluri de nume. Mi se pare firesc. Cînd a apărut dintr-o ușă îngropată în perete, mi-am amintit de grădinile lui Hamilcar străjuite de o Cartagină în ruinuri. Și totuși am zîmbit ironic. S-a așezat pe fotoliul de alături, privindu-mă nedumerită: — Chiar vrei să scrii? E tot ce te interesează? De o mie de ori pînă atunci îmi trecuse prin cap că dacă m-aș fi născut femeie aș fi ajuns să colorez cortul Europei cu descîntece albastre. Salammbô m-a vindecat de iluzia că aș fi avut vreo șansă. — Bei ceva? Eram mahmur de cînd deschisese buzele prima dată. Arăta ca un lac în care se prăbușise o pasăre săgetată. Din ochii negri pornea aiurea un drum străjuit de mandarini printre care vînătorii în straie de alpaca se tîrau în genunchi. O fracțiune de secundă mi s-a părut că tremură sub rochia de seară. Avea în ea misterul unei sclave feniciene instrăinată de gladiatorul ce urma să fie decapitat... Șapte corăbii de nestemate nu t-ar fi ajutat la nimic; s-a întors, așezîndu-mi un pahar pe brațul fotoliului: — Baftă, Bel-Ami! — Mult noroc, Salammbô! A întins mîna, aplecîndu-se spre mine, iar pe zinii ei am descoperit o peșteră în umbra căreia ardea un foc din lemn de santal; lumea coborîse la începuturile ei, iar la Sing-Sing cei condamnați la scaunul electric își incendiau spovedania cu ultimul ceas al unei fericiri închipuite; probabil că și preoții descopereau în întunericul vieții o flacără ce-i fascina și i se închinau delirînd. — Salammbô, mi-ai promis adevărul!

Casele de toleranță (III)

ce-mi cereau era obligatoriu să mă culc cu cel pe care-l filam. A fost unul din puținii bărbați care mi-au trezit interesul, a treia noapte n-am mai rezistat și i-am mărturisit totul. N-a fost surprins, dar nici nu mi-a mulțumit pentru sinceritate. Am fugit de lîngă el cînd adormise. Acasă am încercat să mă sinucid. Medicii mi-au spus că am trecut la cîteva minute de moarte. Ghinionul meu! L-am căutat după vreo lună pe acel om, dar plecase din țară. Nu mai speram, dar mi-a trimis un semn prin cineva, mai mult, mi-a aranjat ieșirea. Am sosit tîrziu: mina prea lungă a Securității îl expediase pe lumea cealaltă!

Dacă aș fi avut în mine puterea de a nu publica ceea ce citiți, aș înjura ca la ușa cortului. Încerc să fiu obiectiv și să judec detașat de „basme". Dar pot? Dumneavoastră ați putea? Cei care spuneți că da!, alergați la oglindă și întrebați-l pe cel de vis-a-vis dacă vă crede!

— Deci, Salammbô? — Deci! Eram doar cu rochia de pe mine, n-aveam bani de întoarcere, cineva mi-a propus o slujbă, am crezut că e vorba cu adevărat de o slujbă într-un birou al unei agenții care vindea autoturisme recondiționate. Nu mi-a trebuit prea mult să înțeleg că rolul meu era să „conving" clienții să cumpere. Mi se oferea un anumit procent. După aproape doi ani, cu un Mercedes-Benz am ajuns în Olanda. După încă un an în Turcia. Am nimerit într-un „loc" unde sînt sigură că două sau trei dintre colegele mele erau fișate în cartelele Interpolului. Mi-a fost frică și am fugit în Franța. Iar în 1988 m-am întors în țară.

— Ce crezi despre meseria pe care o practici?

— Că noi operăm pe suflet și pe creier cu un cuțit de aur!

— Mulțumesc, Salammbô!

Amor în fișele Interpolului

La ora actuală Interpolul, o instituție care încearcă să funcționeze fără cusur, are o secție de documentare cu peste 1 200 000 de fișe înregistrate. Celebra „camera S2" este în posesia unui index sinoptic ce are la bază etichete colorate. Fișa „S" este un document complex din care, după o repartiție pe 17 grupe, reies caracteristicile infractorilor, nu mai puține de 117 la număr! Casele de toleranță ocupă un loc central în acest fișier. Persoane care au dat lovituri fulminante au găsit refugiu în (scuzați!) bordeluri. „Laisons", buletinul lunar al Prefecturii poliției din Paris, e plin de exemple. În 1972 un „hold-up" a fost executat numai de „doamnele" dintr-un stabiliment situat la periferia capitalei franceze, 1 700 000 de franci au dispărut fără urmă! Și fetele, dintre care unele probabil că își fac meseria și astăzi. Salammbô are impresia că a cunoscut una din ele. Nu e sigură sau nu vrea să-și amintească. Dana C., care mi-a fost prezentată în aceeași dimineață, n-a trecut granița niciodată. Nici n-a avut probleme cu Securitatea sau Miliția. A lucrat singură. Se și explică de ce: Mi se părea mai sigur. De cele mai multe ori eram o fată într-unul din marile restaurante ale Bucureștiului. — Crezi că în cazul tău am putea discuta despre virtute? — Ah, e clar că ai idei preconcepute! Gîndește-te cîte femei fac treaba asta, deși au acasă un... soț. Cu ce sînt ele mai virtuoase? Ceea ce ne diferențiază e dorința mea de a rămîne liberă. — Nu te saturi de atîta amor nebun contra cost? — Nu, de ce?! Și apoi numai de cinci ani am ieșit pe piață. — Îmi spui ceva despre clienții tăi? Presupun că oricine are chef... — E un secret pe care nu-l pot divulga, dar noi avem posibilitatea să-i vedem pe cei care intră. Deci cumva ne putem alege partenerii. Sigur că cei care revin își caută favoritele. Unii însă le schimbă. Probabil din curiozitate. Doar curiozitatea face parte din caracterul omenesc. — Te referi la mărita vreodată? — Bineînțeles! Prietenul meu, singurul meu prieten, știe tot! — Și e de acord cu ceea ce faci? — Așa m-a cunoscut, acum patru ani. — A rezistat povestea asta patru ani? Iartă-mă, dar eu nu m-aș simți în stare... — Aici e diferența dintre el și tine!

★

Casa Doamnei Casablanca e o caravană în permanentă mișcare. Un călător rătăcit în deșert descoperă întotdeauna un fir de apă. Pleacă de acolo fericit sau cenzurat de îndoieli. Pentru femeia de acasă, dacă o are, poate deveni un nomad. Sau, prin această „rotație", o face și pe ea fericită. Le-am văzut pe toate și sînt sigur că fiecare dintre fete e asemenea unui amfiteatru clădit din nisip pe malul liniștit al mării. Dar orice vînt mai puternic îl poate spulbera. — Ce rămîne în urmă, Chris? — Tu ce crezi? — Un suflet care seamănă cu petala pustie a unei flori; sau o zi de glorie amară; sau o gură de vin îngerată de un joc primejdios. După o anumită morală, voi stați de cealaltă parte a barierei bunelor moravuri. — Am idee de toate astea, sînt și nu sînt de acord. Totuși societatea ar trebui să nu fie recunoscătoare, sînem mai mult decît un rău necesar...

BEL-AMI

P.S. Autorul acestui serial rămîne la dispoziția cititoarelor și cititorilor, mulțumind anticipat acelora care, prin scrisori, își vor exprima punctul de vedere în legătură cu problema în discuție. Adresa: Redacția ziarului „DREPTATEA", Hotel Athenée Palace, camera 717, București (pentru Bel-Ami). Pînă una, alta să urmărim în continuare ce ne zvon statisticile interne și internaționale, cu ce ochi văd oficialitățile fenomenul etc., etc., etc.

Cuțitul de aur

Nu pot publica, integral, amănunțele pe care mi le-a oferit Salammbô! Pînă în 1981, cînd a fugit din țară cu un vapor filipinez, a lucrat ca operator chimist într-un laborator. Atunci avea 24 de ani.

— De ce ai plecat, Salammbô?

— Rămăsesem gravidă și am spelat la serviciile unui „ginecolog" de ocazie. Neșanse a făcut să am probleme și am ajuns la spital. Au intervenit Procuratura și Miliția. Am fost judecată și urma să execut o pedeapsă pentru întrerupere ilegală de sarcină. Atunci și-a băgat coada Securitatea, știu patru limbi străine și „băieții" au considerat că mă pot șantaja. Dar s-au înșelat. De fapt numai în prima fază s-au înșelat. Au venit și mi-au făcut propunerea să stau pe „urma" cuiva. Am refuzat. Bineînțeles că am luat drumul penitenciarului Rahova. După o lună m-au contactat din nou și am acceptat. Eram scîrbită de toată lumea, bineînțeles și de mine. Ca să rezolv ceea

Societatea noastră civilă

Un răspuns posibil

Nedumerirea redacției din „Le Quotidien de Paris" — și nu e aci nu ne-ar fi mirat, poate, măcar dacă ea n-ar fi coincis cu sentimentul similar pe care omul de pe stradă îl exprimă tot mai frecvent. De cele mai multe ori, ei și se miră cu întrebare: Noi însă știm — încă de la cei vechi — că această contine **implicit** și răspunsul. Or, și, nu e de natură să ne bucure. Pentru că e indicator de breșă în gîndirea, latină, în spață.

Despre ce e vorba? Despre **vizita premierului român în Franța.** Nu e cazul să reluăm, aici, declarațiile în contradicție cu cele anterioare și în vădit antagonism cu realitatea. Ele au devenit într-atît de curente încît reversul ne-ar interesa, pur și simplu.

Reacțiile oficialităților franceze surprind (chiar și pe mai rutinații domeniului politic). Care reacții s-au manifestat în cota de optim vis-à-vis de caspete.

Se poate pune totul pe seama curtoaziei specifice. În cazul în care ea n-ar contraveni flagrant cu atitudinea față de România **erei mineriilor** a unor alte state nu mai puțin civilizate. Să încerce oare președintele-gazdă să repare „gafa" cu Ardealul? (mai mult sau mai puțin aplanată prin dispute filologice). Cade! Mai ales atunci cînd conjugăm cu prealabila îmbrățișare a cauzei actualei conduceri de la București, de către ministrul francez de externe, participant la Bruxelles. Linia constantă (și pozitivă) e evidentă. Dar constatarea nu ne duce nicăieri, fiar dacă am ține s-o dăm neapărat pe comunitatea de sînge, ne-am mira imediat de ce nu ne mai sînt consanghini italienii, spaniolii... Varianta cu recent admiterea noastră în comunitatea francofonă ar fi, poate, valabilă — ca răspuns la chestiunea care ne preocupă — pentru senegalezi (care, de altfel, au avut și lăudabila inițiativă). Dacă ne încăpățînăm să rămînem doar la binomul București-Paris, categoric că ne vom răsturna la... Caracal!

Deschizînd, atunci, atlasul viu al Europei de azi ne deschidem, de fapt, propriii ochi. Ce vedem? În loc de dioua German[illegible] una singură (de la 1 iulie). În loc de un imperiu roșu monolitic — o serie de lăstare cu-și izbucnit la viață, ca ciupercile răsărite din trupul stîrcit al Austro-Ungariei fost imperiu. Precum și alte imagini de periferie, ale caleidoscopului politic. Pînă acolo s-a realizat transformarea „geografiei" zonei încît [illegible] unii — forțînd nota, evident — de zorii unui „condominium" germano-sovietic.

Ei bine, frisoane originare în istoria nu prea îndepărtată obligă (?) Franța să caute blănurile Siberiei (ca și cum, același Istorie nu l-ar fi arătat adevăratul lor preț!).

Da, francezii „adulmecă" ecoul înăbușit al lui „Deutschland, Deutschland, über alles"!

Așa se și explică lipsa lor **de rezerve** — discrepanță în context — în a acorda mari ajutoare U.R.S.S. (Bruxelles, Londra, Houston). Faptul de-a avea o viziune „comună" — la acest capitol — cu a lui Kohl ține numai de „apele" pe care le aruncă „stofa" prezentată de cei doi, Moscovei, Urzeala fiind profund diferită. Și strict națională.

Dar francezii — politicieni informați (să fi pus oare vreun năimit urechea la niscai spiraluri din rada malteză? Oricum, asta n-ar fi făcut decît să le confirme din vreme actualele temeri și convingeri) — mai știu ceva (revenim la „olle noastre"!). Că **actuala Românie păstrează cadența impusă** — încă de acum jumătate de veac — **de clopotele Kremlinului.** În acest caz, cum să nu-l strîngă la piept excelența sa, dl. Fr. Mitterand, pe fiul rătăcitor al marelui său prieten?

Să fi reușit noi să împrăștiem mirarea gazetarului parizian? Să fi sugerat, în același timp, o nouă (?!) cale de urmat în politica noastră externă?

P.S. „Rele-or zice că sînt toate cîte nu vor înțelege..." (C.D.)

CORNELIU DIACONESCU

AVANPREMIERĂ LA O ANCHETĂ

„Piața, presa și... mititeii"

Peisaj suprarealist la ieșirea din metrou — Stația Nicolae Grigorescu. E clar, în Titan a avut loc un război... comercial.

(Amănunte în numărul viitor)

Laba de urs, președintele și țîntarul

— FABULĂ —

Cînd Marele Urs de la răsărit a ieșit din hibernarea de multe decenii, mișcările lui greoaie au zgîlțîit jumătate de continent, ajungînd chiar să dărîme ziduri, cortine și statui care consolidau bîrlogul. Vrînd-nevrînd a pierdut din osînză, dar a cîștigat în suplețe. Vizuina roșie a crăpat cu zgomot de fiare prăbușindu-se: ciocane, seceri, lanțuri. Fiarele mai mici, ursulești adică, au luat-o care încotro: unii spre Soare-Apune, unii de capul lor. Au fost însă și unii al căror drum deviat a fost blocat de laba grea prevăzută cu gheare. Au scîncit și s-au lipit de blana stacojie, deși marele animal protector nu prea avea vreme de ei, ocupat fiind cu tulburări intestine și cîntînd mierea prin alte ștubele. Unii l-au imitat, ba chiar au plusat, au strivit țînțarii și au pornit să fabrice mierea cu albinele lor sau gize de import. Numai unul dintre cei mici, fără prejudecăți, s-a mulțumit cu fructe pădurețe, înălțîndu-le la rang de zmeurătă în ochii multor componenți ai suflării pădurii. Și, după ce s-a încălțat de cîrțite acoase atunci din vagoane cu aer condiționat și confort unu, cîrțite în care de șapt vedea ursulești mai mici, și-a tăiat poteca prin iarbă sau prin rădăcini, grăbindu-se departe de luminiș. Și-a spus președinte în zona lui de codru și și-a urcat coroana de frunze pe frunte, strivind cîntecul păsărilor, surd la mîrîielile din tufișuri ori la ceea ce-i șopteau porumbeii călători. Nimic nu putea să-i tulbure, el își săpa o grotă, grota lui ce se vrea perenă. Se tînguiau animalele în jurul lui, dar el săpa, săpa... Bănuia venirea iernii și se voia la adăpost. Iar plînsetele nu le auzea... Și pe cei care-l trăgeau de blănița, atenționîndu-l că mai sînt și ei pe-acolo, îi ignora. „Sînt doar țînțari", spunea ursulețul carpatin, și încerca să-i alunge, agitîndu-și lăbuțele. Și se-afunda tot mai mult în caverna lui...

D. SIMION

Șantierele — o Sahară în plin București

În urma sesizărilor cetățenilor, primite la redacție, cum că în perimetrul Căii Călărașilor, Popa Nan lucrează din nou militari la obiectivele de construcții civile, ne deplasăm marți, 24.07.1990 în această zonă.

Blocuri în diferite stadii de construcție, de o parte și de alta a Căii Călărașilor, așteaptă să fie finalizate. Parcurgem pe jos această zonă. Constatăm lipsa utilajelor: în afară de o macara de 5 tone, care deocamdată mută o baracă a Antreprizei de Montaj numărul 2, nimic altceva. E ora pauzei pentru masă; nu reușim să vedem decît vreo cîțiva muncitori tineri (ar putea fi și militari) care aruncă sporadic pămîntul, cu lopata, într-un șanț, peste o conductă de gaze. Șanțul este destul de larg și de adînc; cu mijloacele „tehnice" de care dispun ne îndoim că vor termina luna asta această lucrare. Puțin mai departe un militar, fără însemnele militare și fără grad, completează un **raport de lucru.** La apropierea noastră retrage foaia de hîrtie, devenind dintr-o dată circumspect. Îi întrebăm dacă este militar în termen. „Nu avem voie să dăm nici un fel de relație despre activitatea noastră din această zonă". O fi amplasat vreun secret militar în acest bloc, ne spunem și ne continuăm drumul spre intersecția cu Popa Nan. Observăm mai multe barăci ale Antreprizei de Construcții Montaj nr. 2, brigada 1. Șeful acestei brigăzi este inginerul Leoride Florin. Intrăm într-o baracă mai îngrijită și luăm legătura cu domnul Mareș, care ne spune: Centrala Antreprizei Construcții Montaj București, antreprizele de Construcții Montaj, nu folosesc militari sau concentrați la lucrările pe care s-a angajat să le finalizeze în acest an, în Capitală. Militarii pe care i-ați văzut fac parte într-adevăr dintr-o unitate militară care are un obiectiv (un bloc) spre finalizare. Această unitate militară nu are nici o legătură cu Antreprizele de Construcții Montaj ale Capitalei.

Puțin mai tîrziu, observăm o mașină carosată, de culoare roșie, purtînd însemnele armatei. Mașina oprește în fața unui bloc. Din ea coboară un militar cu cașchetă kaki (probabil un subofițer) și încă doi militari care intră în obiectiv. Încercăm să intrăm în legătură cu dînșii, dar după prima întrebare dacă sînt într-adevăr militari ne întorc spatele. Nu putem pătrunde mai departe deoarece ușa se încuie în urma lor.

Ne întoarcem la baraca A.C.M. 2, la domnul Mareș, care ne mărturisește: „Nu pot să vă spun nici eu nimic mai mult, atît știu că acest obiectiv este preluat de o unitate militară."

Din spusele domnului Mareș și din ceea ce vedem noi în acest șantier, constatăm lipsa betonului, a fierului beton de toate dimensiunile, a panourilor și a plăcilor B.C.A. Lipsa de B.C.A. este cronică, de altfel a tuturor materialelor necesare pentru finalizarea blocurilor acestui ansamblu. Din acest motiv nu se pot realiza spațiile interioare, cît și cele exterioare. Antrepriza Construcții Montaj nr. 2 duce mare lipsă de zidari (aviz amatorilor!) pentru execuția de zidărie interioară și exterioară. Pentru celelalte meserii specializate lucrurile stau... cam la fel. Acest obiectiv de construcții de locuințe a fost început cu participarea constructorilor din județe, din antreprizele de construcții din țară ale militarilor în termen, precum și a militarilor concentrați.

După revoluție, aceștia au fost „eliberați", plecînd în provincie sau în unitățile militare, fie revenind la întreprinderile care au „livrat" concentrați economiei naționale. Situația actuală este gravă pe aceste șantiere, din lipsă de mînă de lucru specializată, incluzînd toate meseriile, dar și din cauza lipsei cronice de materiale de construcții, a aprovizionării neritmice, a lipsei de utilaje specializate. Pînă atunci panourile prefabricate se degradează, antreprizele de construcții montaj nu-și fac planul, iar muncitorii care mai sînt primesc o retribuție diminuată.

PAUL SILAEV

O chestiune inflamabilă

Benzina în neoraționalizare

La aproximativ o lună de la instalarea guvernului propus de domnul prim-ministru Petre Roman, românii fac un nou pas spre Europa. Cum? Simplu, printr-o nouă majorare de prețuri la un produs după care au tînjit ani și ani de-a rîndul, Benzina.

Dar, să recapitulăm puțin: Pînă în decembrie 1989, benzina constituia o marfă aflată la mare preț în țara noastră. „Cotele" nebuniei ceușiste nu vor fi uitate prea curînd de posesorii de autoturisme. În ultimii ani acest produs devenise practic o valută forte, chiar un mijloc de troc pe baza căruia, spre exemplu, un bucureștean putea obține, de la un provincial, carne, ouă și așa mai departe.

Se ajunsese astfel la limitele absurdului și ridicolului, în care o „porție" de benzină să fie situată în provincile țării la circa 15—20 de litri lunar. Bineînțeles, această comedie avea și un epilog — iarna — care punea capac poftei oricărui șofer de a-și folosi mașina, astfel încît acest bun atît de necesar oricărui om civilizat era pus în fața casei, devenind astfel un simplu obiect ce atesta o anumită condiție socială a posesorului său.

După revoluție, acest mare impas părea a fi depășit, în sfîrșit; cozile din fața benzinăriilor au scăzut simțitor, deplasările cu autoturismele devenind un lucru cotidian.

S-au creat în acest fel premisele apariției parti-taxiului, prima întreprindere particulară ce face concurența I.T.B.-ului.

Din păcate, poftă de deplasări sau plimbări cu autoturismele a fost brusc curmată de o decizie care, analizată mai în profunzime ne apare ca fiind cel puțin curioasă, iar modalitatea în care a fost făcută ne aduce fără să vrem aminte de vremuri ce păreau apuse pentru totdeauna.

Astfel, aprovizionarea cu benzină a scăzut brusc la începutul lunii iulie, îndeajuns de altfel ca să fim puși în fața unor noi cozi interminabile la benzinării. S-au avansat în prima fază mai multe ipoteze: numărul mic de stații Peco, un așa-zis inventar al benzinei la nivelul întreprinderii ce o distribuie etc.

„Adevărul" este ascuns însă pînă în ultima clipă (parcă am mai simțit asta pe pielea noastră), astfel încît cu toții am aflat cu stupoare de majorarea prețurilor la benzină.

În expunerea de motive, surprinzător, consumatorii sînt „atacați" cu motive și pretexte devenite în anii din urmă binecunoscute:

1. Alinierea la prețurile practicate în țările vecine la acest produs.

2. Triplarea consumului de benzină la nivelul țării.

3. Faptul că, citez „benzina nu este un produs atît de important pentru populație".

Și, ca o culme, toate aceste justificări veneau nu la mult timp după ce eram asigurați că în nici un caz prețurile la principalele bunuri de consum nu vor crește atît de curînd. Inconsecvență? Se pare că da. Nu ar fi totuși prima.

Să luăm însă, pe rînd, motivele expuse și care au determinat această bruscă schimbare de atitudine. Cei ce au vizitat în ultima vreme țările vecine: Ungaria, Bulgaria, Iugoslavia, Cehoslovacia, au constatat că în aceste țări se oferă posesorilor de autoturisme sortimente de benzină la prețuri diverse, în funcție de calitate, dar la care are acces și populația cu un venit mai mic.

Recentele măsuri de scumpire a benzinei în Cehoslovacia și Bulgaria sînt legate, în principal, de restringerea importului de petrol din Uniunea Sovietică, un motiv omis de Guvernul român în argumentarea recentei scumpiri (după cum este cunoscut, România depinde și ea în bună parte de petrolul sovietic).

Se impun astfel cîteva calcule economice:

— Potrivit unor estimări statistice, media consumului de benzină pe un automobil în România este de circa 1.000 litri. La un volum de circa 2 milioane autoturisme, asta ar însemna circa 2—2,5 milioane tone pe an. Vi se pare exagerat? Și asta în condițiile în care în țară se extrag anual 8—8,5 milioane tone țiței pe an.

— Potrivit acelorași calcule, pentru a face două plinuri (cazul Daciei și al Oltcitului) este necesar să se cheltuiască aproximativ 1 300 lei, adică circa 1/2 din salariu mediu pe economia națională. Vi se par mult două plinuri?

Triplarea consumului de benzină în primele șase luni ale anului apare ca o falsă problemă ridicată în acest context. Și aceasta pentru că asemenea comparație este făcută cu anii trecuți cînd, așa cum spuneam, cotele „raționale" se situau la 20,30 și uneori la 40 litri lunar.

Semnificativă mi se pare însă argumentarea potrivit căreia benzina nu reprezintă un produs atît de important pentru consumul populației, și asta pentru că, mergînd pe o linie asemănătoare, în alte vremuri ni s-a spus că nu sînt necesare pentru consum nici cafeaua, nici lămîile, și nici multe, multe alte produse.

Adevărul este însă unul singur. Atîta timp cît pentru necesarul de petrol al economiei în ansamblu și, deci, și al automobilelor noastre, se va recurge la importul masiv de petrol sovietic, vom fi puși în fața acceptărilor de tot felul, din păcate atît de păguboase pentru noi toți.

Adiacent nu pot să nu mă gîndesc și la faptul că posesorii de autoturisme plătesc taxe nu tocmai mici pentru întreținerea și amenajarea drumurilor. Pînă în prezent, ceea ce putem însă constata este faptul că în continuare plătim aceste taxe fără a simți o cît de mică ameliorare a confortului în deplasările automobilistice. Ba din contra.

Corelînd aceasta cu „calitatea" autoturismelor românești — majoritare în ceea ce privește mărcile existente în România — rezultă o situație deloc de invidiat pentru posesorul unui autoturism. Aceea de a deține un bun de lux (?!). Ceea ce de altfel se și demonstrează pe zi ce trece.

O. M.

Pe marginea unei legi

Pe cînd citeam, cu sentimente amestecate și cu pauze de reflecțiune, un recent proiect de lege a presei, înaintînd agale către cel de-al 53-lea articol (53 de articole spre a nu lăsa nimic pe dinafară și nu prea mult înăuntru), privirea mi-a alunecat către o veche bucăți din bibliotecă purtînd atrăgătorul titlu: **„Noua Constituție a României"** — 23 de prelegeri publice, organizate de Institutul social român — cu o anexă cuprinzînd noile Constituții europene. O carte tipărită prin 1922—23 la Cultura Națională și avînd drept colaboratori pe N. Iorga, Vintilă I. Brătianu, C. Dissescu, V. Madgearu, D. Xenopol, Grigore Iunian, Romul Boilă și mulți alții de aceeași talie. Două temeinice studii/prelegeri tratau tocmai spinoasa problemă căreia tocmai mă dedicam: „Libertatea presei și organizarea ei în viitoarea noastră Constituție", de I. Ionescu-Dolj și „Presa în viitoarea Constituție", de Const. Bacalbașa.

„Recunoscînd dar principiul libertății celei mai complete, scria I. Ionescu-Dolj, astfel cum se găsește înscris în actuala Constituție, nu mă voi ocupa de el, ci de cîteva chestiuni în legătură cu principiul ..." — de unde rezultă că nici o clipă legiuitorii epocii nu s-au gîndit să intervină în mecanismele intime ale acestei a patra puteri în stat, ci numai să o fundamenteze cît mai legitim. I.I.-D. chiar specifică împrejurarea că atît Constituția sîrbă, din 1920, cît și cea cehoslovacă din același an, cea germană din 1919, cea polonă, olandeză, elvețiană, italiană, spaniolă, portugheză și greacă „toate se mărginesc a pune principiul, lăsînd la facultatea legiuitorului să determine delictele". Erau cazuri, firește, în care promulgarea Constituției anticipa orice lege a presei, cum e și firesc, în condiții normale.

Astfel că I. Ionescu-Dolj afirma: „Sub acest raport și în interesul unei bune rezolvări a chestiunii, s-ar putea să se întrebuințeze și la noi sistemul întrebuințat în Belgia, la 1831, adică ca legea specială să fie alcătuită și prezentată imediat, după votarea textului constituțional". La noi, acum, va avea loc un proces răsturnat și probabil, încărcat de consecințe... Dar să răsfoim mai departe venerabila carte. Autorul în cauză, erudit, își pune problema responsabilității în domeniul infracțiunilor de presă sau, cum spunea el, „mai bine (zis) în caz de abuz". Citez: „D'Holbach, Hobbes, Helvetius, La Mettrie, susțineau această paradoxală idee, că cineva nu poate face nici un rău oamenilor, propunîndu-le ideile sale și că nici o scriere nu poate fi periculoasă, chiar dacă conține principii evident contrarii experienței și bunului simț". Ce ar rezulta, într-adevăr, dintr-o scriere, zice D'Holbach, care ne-ar spune că paricidul e legitim, că furtul e permis, că adulterul nu e deloc un delict? Iar La Mettrie comenta că aceasta ar fi „o teorie inocentă și de pură curiozitate". Nu-și pierdeau prea ușor firea învățații bărbați ai veacului luminilor! Iar mai tîrziu: „Pentru presă, spune Jules Simon, nu ar fi de ales decît între aceste două regimuri: sau aservire absolută, sau libertate completă, căci un regim intermediar ar avea toate pericolele libertății și întreaga pacoste a aservirii".

În fapt, I. Ionescu-Dolj, liberal, preconiza sancțiuni represive și nu măsuri preventive — cum pare a fi gîndit și actualul proiect de lege a presei, la o primă ochire. Cît privește conflictul dintre libertatea (totală) a presei și morală, conferențiarul e foarte explicit, ca om al vremii sale: „Din contră, starea de spirit dominantă azi în societate e astfel că în gustul marelui public nu sînt decît operele ce poartă pecetea imoralității; în artă ca și în literatură e o tendință de a satisface acest gust bolnăvicios al publicului și de a ridica și ultima parte a voalului, destul de transparent, ce acoperă pudoarea, spre a o face să troneze cu toată goliciunea ei".

O ultimă chestiune pe care o aborda I. Ionescu-Dolj era aceea a libertății presei în raport cu doctrinele antisociale. În proiectul actual de lege, materia face obiectul paragrafului b al art. 39 care interzice și publicarea (?) și difuzarea de materiale ce „propagă concepții fasciste, totalitariste, antiumanitare..." — concepțiile comuniste neflind incluse sau poate, figurînd sub titulatura pudică de „totalitariste", ceea ce lasă o portiță numitului comunism cu față umană, atît de drag unor iremediabili sentimentali din vîrful ierarhiei.

În studiul său „Presa în viitoarea Constituție", Const. Bacalbașa pleacă de la dezbaterile parlamentare din 1884, cînd se discuta revizuirea art. 24 și 105 din Constituție și cînd „vedem că și atunci toată lumea era de acord ca să proclame necesitatea unei prese care să fie liberă". Ceea ce cu justețe remarca Const. Bacalbașa era adevărul psihologic că de cîte ori, în epocă, se cereau măsuri restrictive împotriva presei, vorbeau întotdeauna patimi personale, și anume ale unor inși care-și modificau convingerile după împrejurări: „Dacă astăzi s-ar publica un singur articol, o singură bucată literară în felul celor care se publicau atunci (prin anii 1872—76, n.n.) în **Ghimpele, Telegraful, Poporul** etc. ar fi o mirare generală în opinia publică și s-ar cere, poate, represiuni". Deci, în deceniul al optulea al secolului trecut, presa era cu mult mai slobodă la gură, decît în cel de al treilea deceniu al secolului nostru. Ce să mai spunem noi astăzi, cu proiectul de lege a presei în față? Concluzia: „Unde este, dar, primejdia ca presa să fie liberă, ba chiar să fie licențioasă? Exemplele ne spun că aceste pamflete, aceste lucrări violente și necuviincioase care se publicau la adresa tronului, nu au contribuit întru nimic pentru a confirma teoria celor care susțin că trebuie un frîu presei, dar nu vrem ca licența ei să provoace cataclisme sociale". Un caz: chiar în 1875, poetul Alexandru Macedonski stătuse în arest preventiv trei luni, pentru un delict prescris. Scandalul a fost enorm. În schimb, vestitul polemist antimonarhic, N. Orășanu își trimitea din timp, cu trăsura, la închisoarea Văcărești, saltea, pernă, așternuturi, de cum scria un articol mai „tare". E drept că pe atunci nu se atingea nimeni de un fir de păr din capul celor deținuți!

Printr-un curios hazard, volumul de care am vorbit se află în aceeași legătură de carte cu o alta, **Partidul Național-Țărănesc și „cazul Stere"** de Constantin Stere, apărut în 1930. Răsfoind și cartea aceasta, cunosc opiniile ilustrului dizident asupra celei mai democratice Constituții românești, cea din 1923, operă în principal a liberalilor, pe care C. Stere ar fi dorit-o cenzurată sever de către opoziția țărănistă parlamentară. Zice pasionatul C. Stere: „Nu putea fi un prilej mai prielnic pentru a lămuri și convinge opinia publică de faimentul iremediabil al concepțiunii dictatoriale; pentru a arăta lipsa oricărei baze legale a actului poreclit «Constituție» de către un corp incompetent; pentru a dezvălui toată inconsistența de structură a acestui document legislativ, și atît spiritul lui reacționar și necompatibil cu principiul suveranității naționale, cît și absurditatea, monstruozitatea, lipsa de orice logică și de consecvență în dispozițiunile lui particulare". Aspru verdict, nu-i așa? Și, totuși, în acea Constituție, în art. 25 și 26 se consacrau cele mai nobile principii ale libertății presei, cu judecarea delictelor de presă de către jurați — cu excepția celor deosebit de grave...

Fuge frecuperabilul timp, șterge urmele trecutului, ca pe tot atîtea haturi, urmele! se pierd. Dar e bine să i le dezgropăm, ca să nu ne lăsăm înșelați de cine știe ce zimbitoare imagini ale unor plăsmuiri de astăzi.

BARBU CIOCULESCU

Învățămîntul fără manuale?

(Urmare din pag. 1)

lor avansate pe plan socio-economic. Continuă să persiste așadar carențe grave în zone pe care le-am putea numi strategice.

Nu există spațiu tipografic. De ce nu există? Cine e vinovat de faptul că o tipografie — un offset rotativ, unic în România și de ultimă expresie tehnică, cu o capacitate de 50 000 pagini pe oră 70/100 — zace sigilată într-o cușcă de metal, la subsolul Teatrului Național. Ea aparține „GRUPULUI DE ARTE 26 PETRU COMARNESCU — subvenționată de dl. Rațiu, grup al cărui director se zbate de patru luni de zile să obțină autorizația de a pune în funcțiune această excelentă rotativă. Poate fi admisă o asemenea apatie a forurilor de resort într-o perioadă tragică pentru învățămîntul românesc, pentru întregul tineret studios. Cel mai mic văl de neglijență aruncat, cu sau fără voie, peste această „pergolă de flori" a societății noastre echivalează cu accelerarea rostogolirii viitorului social al țării în grotele mizeriei, ale sărăciei crase. Nu e suficientă avalanșa de dificultăți cu care ne confruntăm la orice pas, în orice clipă? Cine pregătește cu exces de zel dosarul ruinării noastre și pe acest plan?

Mă doresc din inimă un profet mincinos. Dar privind în continuare efectele lipsei de manuale școlare, a tratamentului la care e supusă tinerimea studioasă, „stîngăciile" de notorietate în toată lumea, privitoare la încălcarea grosolană a drepturilor fundamentale ale omului, la care dacă mai adăugăm și scumpirea hîrtiei, tare mi-e teamă că avem de a face cu o mafie ce vrea să țină în ignoranță poporul român, din cel puțin două motive, mai mult sau mai puțin voalate. Un popor coborît în obscuritate poate fi ușor manevrat de grupuri de afaceriști veroși care nu au pe agenda lor decît avantaje personale de factura familiei Ceaușescu. O alternativă și mai gravă este însăși discreditarea pe această cale a poporului nostru, „demonstrațiile" pe viu ale incapacității noastre de a intra în Europa. De aici derivă încă două consecințe: deținătorii de posturi cu salarii „parlamentare" au totuși asigurată ziua de mîine, chiar cu scumpirile ce vor mai veni și ca atare e bine și așa cum e acum. În acest caz, cei interesați să discute și să amendeze clauzele Tratatului de la Trianon au șanse să cîștige teren în fața diplomației mondiale tocmai bazîndu-se pe argumentul incapacității noastre de a ne asigura un loc demn în Europa, tocmai prin marele decalaj ce se creează între nivelul nostru de civilizație și cel al popoarelor vecine. Se vor găsi și voci ce vor cere să fim dați în administrarea celor ce sînt mai „capabili" decît noi.

Sînt simple ipoteze. Dar nu trebuie excluse cu desăvîrșire din calculele viitorului. Cum poate fi caracterizat gestul unor „oameni de bine" care au aruncat prelata de pe zeci de tone de hîrtie adusă din Franța de Grupul Arte 26, într-una din nopțile cu ploaie torențială, distrugînd o uriașă cantitate de hîrtie? Nu există o corelație între asemenea acțiuni criminale și întîrzierile și amînările premeditate în reglementarea tipografiilor particulare? Oare pasivitatea soluționării acestei probleme stringente nu izvorăște din jocurile mascate ale comuniștilor? Nu are această problemă fondul unui genocid intelectual și moral mai grav în anumite epoci decît cel biologic? Toate au însă limite. Toate au timpul lor de judecată. Acesta se apropie. Vine galopînd pe potecile istoriei europene prezente.

Mică și MARE PUBLICITATE

Artexim — Romstar

PREZINTĂ

În zilele de 8 și 9 august 1990, orele 19,00
la Sala Mare a Palatului

TEATRUL MUZICAL DIN MADRID

cu renumitul spectacol
„ANTOLOGIA ZARZUELEI"

muzică și dans spanioi

Două reprezentații la București după turnee în cinci continente, cu succese triumfale la New York, Londra, Paris, Tokyo, Moscova, Montreal, Buenos Aires, Melbourne, Viena etc.

„Este un spectacol complet, plin de viață. Este muzica pe care o ador".

PLACIDO DOMINGO

„Cel mai bun spectacol spanioi vizionat vreodată în Uniunea Sovietică".

„PRAVDA"

„Este, prin calitatea reprezentației, o explozie de stiluri și culori, un spectacol de o impetuoasă măreție".

„WASHINGTON TIMES"

Biletele se vînd la Casa Sălii Mari a Palatului și la difuzorii din întreprinderi și instituții.

Declar pierdută Autorizație fochist nr. 16009/1965 eliberată de I.S.C.I.R. Ploiești — Prahova pe numele **NEGREA VASILE.**

T.M., mamă a doi copii, în vîrstă de 36 ani are nevoie urgentă de Calcitonin, pentru a-i alina suferința atroce generată de un neoplasm. Cine o poate ajuta, sunați, vă rugăm la telefon: 80 35 30

ATENȚIE AGENȚII C.E.C.

FURATE C.E.C.-uri pe numele BOGDAN — Petroșani.

Rog nu restituiți. Binevoitorii care citesc anunțul să informeze cunoscuții care lucrează la C.E.C. (Conducere).

Mulțumesc.

ANUNȚ

În cadrul cercurilor de studii și programe ale Partidului Național Țărănesc — creștin și democrat, secția Presă și Cultură, va avea loc sîmbătă, 28 iulie a.c., la orele 11 dim., în B-dul Republicii nr. 34, corpul B, parter, o dezbatere publică asupra unui proiect de lege a presei.

Sînt invitați să participe toți cei interesați de viitorul democratic al acestui important compartiment al vieții noastre publice.

Coordonatul cercurilor de studii al P.N.Ț.-c.d.
Prof. univ. GABRIEL ȚEPELEA

Secretariatul secției,
BARBU CIOCULESCU

ADUNAREA DEPUTAȚILOR „23" — articole cu bucluc

După ampleie dezbateri care au avut loc la Camera Deputaților, nici în ziua de joi, 26 iulie, articolul 23 nu a fost aprobat. Numeroși deputați, în cadrul lucrărilor de cuvînt au vorbit despre probleme variate, complexe și contradictorii, care pot lua naștere, or care nu trebuie să fie omise. Fiecare vorbitor a subliniat importanța acestui articol pentru Legea în sine, dar și pentru întreaga țară. Redăm mai jos cîteva din părerile exprimate:

Dl. **Ion Diaconescu**, deputat P.N.Ț.-c.d. a arătat că la împărțirea de bonuri valorice populației trebuie să participe și țăranii care nu au făcut parte din cooperative și micii meseriași. Aceștia a spus domnia sa — au contribuit deopotrivă la crearea de valori, dar în condiții deosebite, neînțelegînd să se supună comunismului, rămînînd independenți.

Dl. **Dumitru Pop**: „De aceste bonuri valorice să beneficieze toți cetățenii țării care au depus și depun o muncă utilă societății, sau urmașilor acestora".

Surprinzător (dar ce ne mai surprinde astăzi ?), domnule Bogdan Teodoriu după ce a arătat pe un ton usor patetic-afectat că dacă apare inflația, deputații ar putea să nu se mai găsească unde sînt în prezent, a propus (iarăsi ?) **votul nominal**. Un argument: „Și Guvernul riscă." A mai adăugat: „Adoptarea distribuirii bonurilor pe etape." Probabil că în prima etapă — după care se poate opri acțiunea —, se vor încadra cei care „lucrează" sau **lucrează** în condiții grele...

Dl. **Gozganian**, fără să ne facă cunoscută sursa — a afirmat: „Amenințarea inflaționistă este mai mică decît se pare și nu trebuie să ne temem atît de mult. „Românii — a adăugat domnia sa — nu mai au nimic de pierdut. Lumea știe despre acest articol, iar dacă vom renunta și inflația va exista, vom fi întrebati de ce am făcut-o.

Dl. **Ion Rațiu**, deputat P.N.Ț.-c.d. a fost de părere că nu trebuie început cu probleme mici. Economia trebuie atacată frontal. A fost dat exemplul Argentinei, unde capitalul străin a intrat puternic, deoarece a fost asigurată securitatea și lichiditatea investițiilor.

Dl. ministru **Adrian Severin** a remarcat că mulți vorbitori, prin argumentele enunțate, au lăsat impresia că nu au înțeles acest articol. Dumnealui a transmis din partea Guvernului solicitarea ca articolul să fie adoptat. În plus a transmis cuvîntul primului ministru Petre Roman: „Dacă voturile **împotrivă** la articolul 23 se vor dovedi majoritare, Guvernul înțelege să continue. În ciuda acestui vot, politica sa de reforme. Acest vot va îngreuna și va amîna o asemenea politică, dar noi considerăm că nu trebuie să ne abatem de la drumul pe care l-am parcurs, cu grija și cu responsabilitatea pe care le-am promis."

Dl. **Ionel Blaga**, președintele Comisiei economice, a prezentat numărul celor care vor intra în posesia bonurilor valorice la aproximativ 10 milioane de cetățeni, cu cîte 50 de mii de lei în medie de persoană. A propus înființarea Consiliului economic care va solicita sfatul și unor specialiști din afara parlamentului.

Președintele Adunării Deputaților domnul **Dan Martian** a informat că există 9 amendamente importante la articolul 23. Este de părere că acest articol ar fi controversat ar fi trebuit înglobat în Legea privatizării și nu în această lege.

Cu 11 voturi **împotrivă** și 13 **abțineri**, Adunarea a hotărît amînarea aprobării articolului, pînă după întrunirea Comisiei Economice, împreună cu specialiștii.

Domnul Dan Martian a făcut din nou referiri la presă dar nici de această dată nu a arătat condițiile dificile în care ziariștii își desfășoară activitatea. Deoarece în prea multe rînduri în paginile ziarului nostru am semnalat neajunsurile de ordin tehnic pe care le întîmpinăm, vom face un ultim și călduros apel, de data aceasta către întreaga Cameră a Deputaților:

Domnilor Deputați!

Vă rugăm respectuos să ajutați Presa din România! Avem nevoie de cîteva condiții minime, de ordin tehnic, pentru a ne putea desfășura corespunzător activitatea de reporteri. Avem nevoie de documentele care se dezbat, pentru a informa corect opinia publică și a nu intra sub incidența articolului 85 din Regulamentul de funcționare al Adunării Deputaților. Perpetuarea acestei situații aduce un deserviciu atît opiniei publice, cît și Parlamentului; despre noi reporterii nu mai amintim, deoarece curajul trebuie să ne caracterizeze...

În speranța că cele 20—25 de exemplare xerografiate în plus, pe lîngă cele peste 500 nu vor fi un impediment în calea evitării inflației și nici a realizării programului guvernamental, vă rugăm să vă îndreptați puțin atenția — și favorabil — către noi, cei de la galerie.

Tot în după-amiaza zilei de joi, deputații s-au întrunit în cadrul Comisiilor parlamentare, la ședințe repartizate din Casa Republicii.

Vineri, 27 iulie, dimineața, în ședință comună, Parlamentul României a ales Comitetul Director al Grupului interparlamentar.

În după-amiaza aceleiași zile au fost reluate lucrările Adunării Deputaților.

Reamintim că în Legea privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale, au mai rămas de aprobat, în afară de articolul 23, și articolele 44 și 45.

VICTOR DANC

DREPTUL LA REPLICĂ

Primim din partea Biroului de Presă al Ministerului de Interne

Domnule Director,

În legătură cu ciclul de articole apărute în ziarul „Dreptatea" din 20 iulie a.c. sub semnătura „Sănătoș — locul unde acum pînă și morții plîng" vă supunem atenției unele considerații privind modul denaturat în care au fost prezentate evenimentele petrecute în această localitate.

În ansamblu, aceste articole acreditează și susțin ideea că unele aspecte relevate în Comunicatul Biroului de Presă al Ministerului de Interne nu reflectă adevărata stare de lucruri, cauzele și modul de desfășurare a evenimentelor, fiind mai mult decît transparentă intenția autorilor de a demonstra că în fapt, respectivul comunicat nu a făcut altceva decît să dezinformeze opinia publică, dezinformare demnă — după cum susține domnul Emil Tepes — de Televiziunea Română.

Așa cum menționam în Comunicat, punctul de plecare al evenimentelor grave — ca să folosim titlul sub care a apărut acest comunicat în ziarul „Dreptatea" din 14 iulie a.c. — l-a constituit ultragierea cu violență, **în ziua de 10 iulie a.c.** a unui ofițer de poliție aflat în exercițiul funcțiunii, de către primarul Teodor Șteț și mai mulți „aliați" ai domniei sale, probabil membri ai gărzii personale, exercitată în executarea unor astfel de misiuni de luptă. Precedent în materie există. Să amintim de bătăi, că la începutul anului acestia au cînvins să părăsească localitatea pe medicul și preotul din comună, precum și alte persoane indezirabile pentru domnul primar și cetățeni „oameni de bine" din suita lui.

Așadar, domnule Emil Tepes, ați omis (?!) să precizați că, de fapt, punctul de plecare al evenimentelor este în data de 10 iulie a.c. și nu în 13 iulie — cînd, în fond, regăsim consecințele a ceea ce s-a întîmplat în zilele premergătoare.

Surprind, totodată, neplăcut vădite inadvertențe în aprecieri. Astfel, în timp ce domnul George Em. Prut apreciază ca „absolut neinspirată inițiativa organelor M.I. de a represa pe țărani", colegul domniei sale, Emil Tepes, afirmă că „nu s-a tras și nu au avut loc violențe fizice". Și fiindcă am adus în discuție problema violențelor fizice este bine să se știe că agresarea organelor de poliție nu este o afirmație „cusută cu ață albă", în condițiile în care, într-adevăr, din rîndul forțelor de ordine șapte cadre și militari în termen au fost rănite.

În ceea ce privește neconcordanța referitoare la numărul participanților la „asediu" (Comunicatul Ministerului de Interne — aproximativ 300 de persoane; domnul Emil Tepes — mii de săteni) trebuie să recunoaștem, în spiritul adevărului, că fiecare dintre părți are dreptatea ei: nedorita și nesemnificativa diferență își are explicația în modurile diferite de a aborda chestiunea aflată în litigiu.

În primul rînd, în timp ce noi am tratat limitativ problema, luîndu-i în calcul numai pe cei ce au participat efectiv la „asediu", dumneavoastră ați abordat-o în sens mai larg și democratic, includînd, se pare, în această categorie întreaga populație de peste 3500 de locuitori ai comunei (de la noi născuții la cei de vîrsta senectutii), efectivele forțelor de ordine și de grăniceri, cei 40 de copii ostatici, precum și echipajele celor două elicoptere care survolau zona pentru „intimidarea" populației pașnice a unei comune situate de mijloace de apărare antiaeriană. În al doilea rînd, deosebirea — din punct de vedere tehnic, de astă dată — constă în aceea că noi am efectuat numărătoarea din elicopter (pentru deplină obiectivitate, din cel al armatei), de unde oamenii se văd nu numai mai mici, ci și mai puțini, în timp ce dumneavoastră i-ați numărat ori de la sol ori din fața... televizorului, cînd au fost prezentate imagini filmate în comuna Sănătoș. Precizăm pe propria răspundere că nici una din părți nu l-a luat în calcul și pe domnul T.S., care în momentul numărătorii era reținut (la propriu) și în mod obiectiv se afla în cu totul alt loc.

Este de-a dreptul curioasă extrapolarea artificială și neavenită în spațiu și timp a acestor evenimente. Ne referim, între altele, la afirmația că „centrul de acțiune al poliției s-a mutat mai la țară. Din Capitală, din Piața Universității, mai-i așa, unde ființa cu un timp în urmă deplînsa — de cine, se știe bine! — „Zonă liberă de neocomunism", ajunsă mutatis-mutandis" mai pe-acolo, pe unde se agață harta-n cui".

Ce și-o fi sticînd domnul primar din Sănătoș, unul dintre puținii țărani (?!) ce s-a afirmat verbal la balconul Universității bucureștene: dacă așa ceva a fost posibil în marea metropolă a țării, de ce n-ar putea, pe baza experienței deja dobîndite, să procedeze similar și su, în mediul rural, în comuna mea natală? Dacă în localitate poate exista un similar veșel (?!) unicat național, de ce să nu coexiste acolo și un teritoriu eradicat de neocomunism? Vorba aceea: mai bine să fie decît să nu se ajungă! Să fim bine înțeleși: nu punem în discuție obiectivele politice sau de altă natură pe care și le propun cei ce au astfel de inițiative. În schimb, nu putem trece sub tăcere că instaurarea și menținerea unor asemenea zone s-a făcut prin eludarea prevederilor legale, că astfel de spații constituie — așa cum s-a dovedit cu prisosință în Piața Universității — un focar de insalubritate socio-morală, teritoriu prielnic în care s-au săvîrșit o mulțime de infracțiuni, o zonă unde a trenat liberul arbitru, punct de plecare al unor permanente tensiuni sociale.

Pentru cine nu-i cunoaște, încă, bine biografia, aducem acum la cunoștință că domnul Teodor Șteț, „unul dintre puținii țărani care au fost și, dacă ținem bine minte (tineți, domnule Prut — n.n.) au și vorbit în Piața Universității", după epuizarea resurselor fizice și stingerea pasiunilor fotbalistice la nivelul unor echipe de „B" și „C" a lucrat și pe la Cooperativa „Prestarea" din Sighetu-Marmației. Prin urmare, curat țăran.

Este vădit tendențioasă și periculoasă și asocierea în timp — făcută dintr-o generoasă solidaritate de breaslă de domnii E. Mihăescu și G. Em Prut — a evenimentelor de dată recentă din Sănătoș cu cele din 29 ianuarie, 18 februarie, 20—23 martie (Tîrgu-Mureș), 13—15 iunie și — atenție! — chiar cu evenimentele tragicului 1907.

Surprinde pînă la stupefacție nostalgica trimitere în timp către acel an fatidic al istoriei noastre naționale și ne scapă considerentele pentru care domnul G. Em. Prut readuce în memoria cititorilor evenimente și fapte de au zguduit, prin tributul celor 11 000 de victime, constituția unui popor greu încercat.

Suplinim, pe această cale, vidul de informație al domnului Emil Tepes, a cărui documentare s-a făcut, pare-se, în acest caz prin telefon — și nu de „la fața locului", ca în cazul articolului publicat în ziarul „Dreptatea" din 14 iulie a.c. — aducîndu-i în mod solegial la cunoștință că domnul locotenent-colonel de securitate Pintea este, în realitate — și lucrul acesta îl cunosc mii de maramureseni, și nu numai ei — colonelul de poliție Grigore Pintea și că din comisia formată la nivel județean pentru a analiza evenimentele a mai făcut parte și domnul general-maior Iulian Medrea, locțiitor al șefului Inspectoratului General al Poliției.

Atît timp cît dimensiunea reală a evenimentelor din Sănătoș a fost argumentat prezentată în mai multe publicații și la Televiziunea Română — iar în ziarul „România liberă" apare un asifel de articol sub semnătura corespondentului său local, domnul Radu Piciu — este realmente curios ca și în acest caz dreptatea să fie doar de partea „Dreptății"!

În concluzie, fără a avea pretenția că uzităm noțiuni lingvistice savante, facem totuși, precizarea că, potrivit „Dicționarului explicativ al limbii române", Ediția 1975, „a dezinforma = A INFORMA ÎN MOD INTENȚIONAT GRESIT" și lăsăm, totul, la latitudinea cititorilor să aprecieze care și de partea cui este adevărul.

Biroul de presă al Ministerului de Interne

CAZUL MARAMUREȘ

SPORT

● La concursul de tenis pentru copii și cadeți de la Moscova, compatriotul nostru, Răzvan Sava, a obținut medalia de argint. Să mijească oare o promisiune?

● Contraperformanță a echipei naționale de handbal la concursul internațional de la Bagdad: Kuweit — România 27—26. N-am înțeles noi bine?

● Corina Peptan, mica noastră mare șahistă, și-a reînoit victoria de acum doi ani în Campionatul Mondial de Șah pentru copii și juniori. La întrecerile desfășurate în statul Wisconsin din Statele Unite, ea a cîștigat medalia de aur, de data aceasta la categoria 12 ani.

● Greg Lemond, recentul cîștigător — pentru a treia oară — al turului Franței, a cedat echipei sale premiul de peste 2 milioane franci al învingătorului, la care s-au mai adăugat și circa 2 500 000 franci, reveniți direct echipei, care a purtat numele de echipa „Z".

(I. F.)

IULIU MANIU — rădăcini genealogice

(Urmare din pag. 1)

fată de tron. În diploma din 13 martie 1790 i se conferea familiei Man (devenită în secolul XIX Maniu) de Bădăcin o stemă descrisă astfel: „Scutum videlicet militare coelestini coloris, erectum, in cuius campo brachium quoddam humanum humerotenus resectum, rubro vestitu indutum, monticulo viridi, quod fundum scuti occupat, initi, et manu capellas frumenti maturi, cui columba candida colore depicta insistit, tenere conspicitur". Aceste diplome ridică la rang de nobili pe Laurențiu Man, pe fiul său Ilie și pe fii acestuia, Ioan, Mihail și Petru. Din această descînd Gligor și Ioan Man care sînt înregistrați în 1805 în tabloul nobililor ce purtau armă. În 1806 sînt atestați ca proprietari în Bădăcin (Sălaj) Petru și Flora Man, scutiți de impozit, în timp ce în aceeași vreme Nicolae și Ștefan Man posedă două proprietăți impuse cu sarcini fiscale. În această primă jumătate a secolului trecut viețuiește și Teodor Man (mort 1835), bunicul patern al lui Iuliu Maniu, căsătorit cu Ileana, una din surorile lui Simion Bărnuțiu. Prin bunica sa paternă, Iuliu Maniu cobora din cantorul și „ludimagister"-ul Ioan Bărnuțiu din Hocșa Română (Sălaj), fiu de preot, și din soția sa, Ana Oros, de asemenea fiică de preot.

Spre sfîrșitul secolului trecut, după cum consemnează Ioan, cavaler de Pușcariu, existau la Bădăcin 28 capi de familie din neamul Man de Bădăcin, din care avea să se ridice Iuliu Maniu, Tatăl său, dr. Ioan Maniu (n. 1833), făcuse studii de teologie și drept la Viena și se număra printre fruntașii politici ai Sălajului. Magistrat la Șimleul Silvaniei, dr. Ioan Maniu s-a aflat în corespondență cu unchiul său Simion Bărnuțiu, stabilit la Iași, care îi dădea îndrumări în lupta pentru apărarea drepturilor naționale ale românilor. Dr. Ioan Maniu s-a căsătorit cu Clara Coroianu (n. 1842 Bobota, Sălaj), descendentă dintr-o altă veche familie nobilă românească. Și pe această filieră Iuliu Maniu avea strămoși preoți de-a lungul multor generații. Astfel, mama sa, sora memorandistului Iuliu Coroianu (n. 1847 Craidorolț, Satu Mare; m. 30.III.1927; căsătorit cu Dorina, fica dr. Ioan Rațiu, președintele Partidului Național Român), era fiică a canonicului Demetriu Coroianu de Coruieni și Vima mică (n. 26.X. 1819 Așchileul mare, Cluj; m. 29. XII.1891 Gherla). Profesor la seminarul teologic din Blaj, preot la Bobota, protopop de Craidorolț, paroh al Șimleului și vicar foraneu al Silvaniei (din 1855), rector al seminarului teologic din Gherla, Demetriu Coroianu a desfășurat o activitate politică atît la 1848, participînd la adunările de la Blaj, cît și cu ocazia alegerilor dietale din deceniul 7. Iuliu Maniu a moștenit probabil o serie de trăsături de caracter de la bunicul său matern. În acest sens Ruda a, canonicul Grigore Pop, scria: „De cîte ori îl văd sau îl aud pe Iuliu Maniu, îmi apare figura bunicului său, de la care a moștenit multe calități de conducător. Rece la părere, hotărît, calm, chibzuit, imperturbabil, cu privirea cam fixă, rînd vorbește, întocmai ca și a bunicului său. Pare că privește porurea la țintă, la scop, fermecat de același ideal..."

Canonicul Demetriu Coroianu era fiul lui Antoniu Coroianu, preot cu studii la Viena, cu parohie în Aschileul mare, și al Ecaterinei Munteanu, la rîndul ei fiica unui preot foarte erudit din Noșlac (Sălaj), care, conform unei tradiții de familie, i-ar fi uimit prin vastele sale cunoștințe pe baronul Nicolae Wesselényi, proprietarul moșiei de la Gîrcei (Sălaj). Bunica maternă a lui Iuliu Maniu era Iuliana Coroianu, născută Pop, de Mireșul mare, nepoata lui Grigore Pop, arhidiacon în Creidorolț. Ea a dăruit patru copii: Clara, căsătorită cu dr. Ioan Maniu, Iuliu, viitorul om politic memorandist, Sabin (n. 1859, Șimleul Silvaniei; m. 14.II.1914), preot la Dăbica, paroh protopop la Botiz (Satu Mare), și Lucreția, căsătorită cu preotul Ion Erdeli, părinții dr. Ioan Erdeli (n. 1883; m. 1929), avocat în Budapesta, trimis plenipotențiar al României la Budapesta după Marea Unire (căsătorit cu Maria Popp de Sătmar).

Un model pentru activitatea politică l-a constituit pentru Iuliu Maniu viața unchiului său Iuliu Coroianu, unul dintre Intemeietorii Partidului Național Român. La moartea sa, biograful lui Iuliu Maniu, Sever Stoica, scria: „A fost un Român bun bătrînul acesta, în accepțiunea cea mai nobilă a acestui cuvînt. Și această este titlul cel mai înalt de glorie pe care îl poate avea un Român, bun, nu în sensul circulant al acestui cuvînt. Nu un profitor al tricolorului, nu un speculant care-și schimbă naționalismul în dividende și jetoane de prezență. Un Român care nu și-a închinat niciodată steagul credințelor în fața adversarilor, dar și-a închinat viața neamului său. Un Român care nu și-a plecat capul mîndriei înaintea fastului aristocratic al măririi, dar și-a plecat urechea inimii la pămînt, să deslușească svonul surd al durerilor opincei".

„Semnul distinctiv al personalității sale a fost curajul. Nu curajul agresiv care caută cearta cu luminarea, un curaj civic și defensiv pus în slujba neamului. Era mîndru, de o cuceritoare mîndrie. O mîndrie care nu umilește și sfidează, o mîndrie născută din cunoașterea propriei sale valori. Integru și intransigent, dîrz și înflăcărat, Iuliu Coroianu a fost vecinic în primele rînduri de luptă. Nu scăpa nici un prilej, la întruniri publice, în convorbiri particulare sau la bară, să susțină dîrz și mîndru, drepturile poporului său. A fost un advocat excelent, un criminalist strălucit. Argumentele lui erau lovituri de stilet, verbul lui resfringea feeria crepuscului, iar inteligența lui suplă se mișca cu o uimitoare îndemînare printre rețelele ghimpate ale paragrafelor juridice".

„Cu Iuliu Coroianu nu moare un om cotidian, care și-a petrecut existența în banalitatea mereu aceeași a efemeridei, ci el moarte o figură de sărbătoare, cu viața împărțită între zidurile sure ale Beghedinului și cerul liber al întrunirilor populare". Am reprodus acest lung citat tocmai pentru că portretul unchiului se potrivește foarte bine și nepotului, între Iuliu Coroianu și Iuliu Maniu existînd puternice asemănări de caracter: intransigența, fermitatea, curajul etc.

O anumită activitate politică a desfășurat și alt nepot de frate al lui Iuliu Coroianu, de nume tot Iuliu (n. 21.VII.1869 Gherla; fiul lui Sabin Coroianu, avocat la Cluj și deputat de Sălaj).

Dr. Ioan Maniu și Clara Coroianu (care în 1879 a înființat Societatea Femeilor Române Sălăjene, devenind președintă și se dedicînd cu entuziasm operelor de binefacere) au avut doi fii și trei fice: Casiu (n. 27.VII.1889 Șimleul Silvaniei), publicist și profesor universitar de filosofia dreptului la universitatea din Cluj, Iuliu (n. 8.I.1892 Șimleul Silvaniei; m. 5.II.1953 Sighet), Sabina (m. 1905 Blaj, de pneumonie, la o vîrstă fragedă), Cornelia (sora Cecilia, făcînd parte din ordinul surorilor franciscane, Intemeietoarea unui orfelinat în Șimleul Silvaniei) și Elena (n. 1894 Bădăcin), căsătorită cu dr. Ioan Pop, profesor la seminarul teologic din Gherla, apoi vicar foraneu episcopal la Năsăud. Din căsătoria acestora din urmă s-au născut: Livia (n. 1887 Gherla), președintă Reuniunii Femeilor Române greco-catolice din Cluj, căsătorită cu Romul Boilă (n. 8.X. 1881, Diciosînmartin — Tîrnăveni), profesor de drept constituțional la Universitatea din Cluj; Ioneț (n. 24.XI.1889 Gherla; m. 27.I.1985 București), avocat, deputat, scriitor, foarte pasionat vînător, căsătorit cu Margareta Hodoș (n. 29.XI. 1891 Blaj; m. 1.VII.1953 Blaj, fiica lui Brutus Hodoș, nepoată a lui Iosif Hodoș, trăsnit de glonț de prefectul revoluționar de la 1848 Simion Balint, înrudită cu Alexandru Papiu Ilarian; Clara (n. 1900; m. 1985 Cluj), soția lui Zaharia Boilă (n. 29.XI.1892 Diciosînmartin — Tîrnăveni) avocat și publicist (frate cu Romul Boilă, originar din Diciosînmartin — Tîrnăveni); Matei, doctor în drept de la Budapesta, voluntar în primul război mondial, dezertor din armata austro-maghiară, organizator al corpului de voluntari români din Italia, mort în urma rănilor din război și Iuliu (decedat la o vîrstă fragedă).

Iuliu Maniu se leagă, așadar, genealogic, de o serie de personalități ale luptei naționale: Simion Bărnuțiu, Demetriu Coroianu, Iuliu Coroianu, Ioan Rațiu, Ioan Maniu. El a urmat școala primară la Blaj, Liceul Reformat „Wesselényi" din Zalău, petrecîndu-și multe vacanțe la patriotul și, totodată, sobrul său bunic matern, canonicul Demetriu Coroianu. Înainte de primul război mondial, Iuliu Maniu a fost avocat al mitropoliei Blajului, petrecîndu-și, așadar, copilăria și tinerețea în atmosfera nobilimii românești greco-catolice, în mare măsură continuatoarea și purtătoarea ideariilor politice și culturale ale Scoli Ardelene. Căci, de la Inocențiu Micu, Samuil Micu, Petru Maior și Gheorghe Șincai, reprezentanți ai aceleiași categorii sociale, dar luminători ai întregului neam românesc, pînă la Iuliu Maniu, există o linie dreaptă care trece prin „Mica Romă" a începutului de veac XIX, prin ilustra personalitate a lui Simion Bărnuțiu, prin marile adunări de la 1848, prin momentul Memorandumului. Iuliu Maniu este, fără îndoială, omul politic care a încununat această nobilă tradiție.

Scrisoare deschisă

Domnului locotenent colonel ION MOISE

Printre cele mai nefondate articole, publicate de ziarul „Libertatea", se disting cele cu tematică militară, semnate de colonel în rezervă Tatomir Aurelian și locotenent colonel Ion Moise. Dacă d-lui colonel în rezervă Tatomir Aurelian, manevrat de un fost activist în Consiliul Politic Superior al Armatei, și anume locotenent Girbacea Ion, nu merită să-i răspundem, nu același lucru se întîmplă și cu domnia voastră! Nu e nevoie de prea mult fier pentru a „intui" ce a făcut locotenent colonelul Ion Moise în ultimii cinci ani, nu-i asa? Să vă reamintim noi? Ați lucrat ca activist în Biroul de Presă și Edituri al Consiliului Politic Superior sub comanda directă a generalului locotenent Ilie Ceausescu, fratele dictatorului. Sînteți absolvent al celei mai renumite facultăți, și anume aceea de la „Ștefan Gheorghiu". Ce funcție îndepliniți în prezent? Probabil sînteți unul dintre cei avansați în grad și funcție „la excepțional", pentru merite în revoluție. Deocamdată, împreună cu ceilalți „sacrificați ai soartei", ați devenit și dumneavoastră, peste noapte, cel mai aprig susținător al democrației în armată.

Nu o să înțelegem niciodată cum comandanții, ofițeri de carieră, uită tot răul pe care unii dintre activiștii de partid (secretari ai comitetelor de partid, ai consiliilor politice) i-au pricinuit ani de zile. Oare cîte nopți au petrecut acești activiști de partid în aplicații, la tragere, în tabere, la instrucție? Nici una!

Au profitat din plin de poziția lor privilegiată pe care au dobîndit-o, de regulă prin tot felul de „manevre de culise", mituiri, angajări pe bază de relații, obținerea celor mai bune locuințe, avansări înainte de termen, primiri de gradații, vacanțe în străinătate, etc. Toate acestea datorită „muncii cu gura", nu meritelor militare!

Cînd se întîmpla ceva negativ în unitate, comandantul era tras la răspundere, iar secretarul comitetului de partid (consiliul politic) era scos din culpă. Vina pentru lipsa de educație a subordonatului (tilor) revenea, în exclusivitate, doar comandantului.

Acest activist de partid, așa-zis mîna dreaptă a comandantului, tăia și spînzura în în unitate. De fapt, secretarul comitetului de partid „conducea" practic unitatea. Informarea de partid funcționa ca la carte.

Domnule locotenent Ion Moise, toate succesele dobîndite în armată pentru înnoirea acesteia sînt rezultatul propunerilor efectuate de jos în sus, la inițiativa grupurilor pentru democratizarea armatei și CADA, ca organisme reprezentative ale maselor de militari din unități. Ele nu se datoresc — așa cum doriți să informați, eronat, opinia publică — bunătății conducerii M.Ap. N. Au fost solicitări cerute de armată și rezolvate de cele mai multe ori sub presiune!

În ceea ce privește grupurile pentru democratizarea armatei, fiți convins, domnule locotenent colonel Ion Moise, că ele au ținut cont, în primul rînd, de situația precară a economiei țării și nu s-au hazardat, așa cum afirmați, la revendicări de ordin material.

Ele au militat pentru stabilitatea adevărului evenimentelor din decembrie, cine și cît se face vinovat pentru jertfele omenești din acea perioadă.

Pe ce bază au fost înaintate în grad, la excepțional, cadre militare compromise, chiar și din conducerea M.Ap.N., generali ceaușiști menținuți în funcție?

De ce este obstrucționat procesul de democratizare a armatei, cerut de majoritatea militarilor?

Un singur lucru vă putem spune: sînteți dezinformat! Dacă ați fi participat la Consfătuirea pe țară a cadrelor din conducerea M.Ap.N., din 12 martie 1990, ați fi observat că acolo s-au ridicat toate problemele specificate de dumneavoastră, privind profesionalizarea Armatei Române, creșterea randamentului instrucției militare.

De ce s-au oprit propunerile unităților la nivelul Ministerului Apărării Naționale și nu s-au dat pînă în prezent rezolvări?

Ce ar avea de spus Consiliul Militar Superior?

De altfel nici propunerile pentru Ordinul circular 1 (OCI/1990) nu au șanse să fie rezolvate, deoarece singura forță progresistă în armată — CADA — a fost desființată. Cine își va asuma soluționarea corectă, pe viitor, a propunerilor făcute de masa de militari?

DIN PARTEA UNUI GRUP DE CADRE MILITARE.

P.S. **În legătură cu „apropoul" făcut în ziarul „Libertatea" de marți, 17 iulie 1990, privind o posibilă demisie a ministrului Apărării Naționale, domnul general colonel Victor Stănculescu, vă informăm, domnilor de la ziarul „Libertatea", că Armata Română nu va fi de acord cu ideea, evident tendențioasă, pe care ați dat-o publicității.**

COMUNICAT

Reprezentanții mișcării independente „Alianța Poporului" ne declarăm indignați și protestăm împotriva arestării d-lui Teodor Mărieș, vicepreședintele mișcării noastre, precum și a doamnei Ecaterina Steflogu, acțiune pe care o considerăm de o profundă injustiție și de încălcare flagrantă a drepturilor omului.

Referitor la evenimentele din 13—15.06.1990, precum și a perioadei ce le-a precedat, mișcarea noastră consideră aberantă tentativă de a instaura „dictatul de opinie" și cenzura sub orice formă ar fi ea. Protestăm împotriva modului în care TVR și unele ziare au prezentat evenimentele petrecute, frizînd uneori ridicolul.

Dezaprobăm cu hotărîre recurgerea la violență sub orice formă, considerînd că dialogul constituie singura cale spre o democrație reală.

Considerăm situația actuală foarte gravă prin izolarea politică și economică la care sîntem supuși.

Mișcarea independentă „Alianța Poporului" se va manifesta ferm împotriva oricărei încălcări a „Platformei" cu care organele alese s-au prezentat la alegeri, precum și a încălcărilor flagrante ale drepturilor omului prevăzute în Charta O.N.U.

Cerem eliberarea imediată a tuturor arestaților reținuți abuziv în jurul datei de 15.06.1990.

CONSILIUL DE CONDUCERE

Revenirea în Europa

(Urmare din pag. 1)

altfel — între cel comunist-sovietic și cel democratic-liberal-occidental?

Dacă la acestea mai adăugăm exacerbarea, uneori, conflictelor cu minoritățile naționale, încurajarea — uneori — chiar a unui anume șovinism (care, orice s-ar spune, nu este deloc în tradiția și firea poporului român), vom vedea că ne sau antieuropenismul are unele rădăcini care nu pot fi neglijate. Iar a „reveni în Europa", cultivînd în continuare această mentalitate restrictivă, nu este posibil. „Europa" înseamnă deschidere, liberă circulație a ideilor, valorilor, bunurilor și persoanelor. Orice concepție îngust-națională este prin însăși esența sa antieuropeană. Dorim într-adevăr să „revenim în Europa"? Va trebui să părăsim orice închidere, orice autarhie, spirituală în primul rînd, consolidînd în același timp valorile naționale care pot rezista și pot să se impună singure în regim de liberă concurență. Căci aceasta este viitorul. Cine crede încă în protecționism de orice fel și deci, în granițe spirituale și economice închise este, în mod sigur, în afara cursului istoriei actuale.

Nu mai puțin determinant este și cadrul economic al „reveniri" noastre în Europa. „Europa" înseamnă și economie de piață, liberă concurență, suprimarea treptată a oricăror restricții, iar în perspectivă destul de apropiată o piață unică și chiar o monedă unică. Nu vom putea deci „intra", „reveni" — cum vreți să-i spuneți — în Europa, menținînd o economie planificată, centralizată, socializată, în care consumatorul europene în fața acestor inimaginabile de calități ale aș zișilor „miniri", total inacceptabile opiniei publice internaționale. Devastarea sediilor partidelor politice, a Universității, a redacțiilor ziarelor de opoziție sînt gesturi săl[illegible] ca e[illegible] acot, efectiv, și ru[illegible] de Europa. Prestigiul și credibilitatea guvernului: acțiuni ale conducătorilor [illegible] prăbușit în pulbere. Nu putem „reveni" în Europa cît timp sistemul totalitar represiv funcționează, cît timp bîtele lovesc sălbatec studenții, cît timp intelectualii din opoziție sînt amenințați și insultați, cît timp Doina Cornea este amenințată cu moartea! La fel redactorii **Europei Libere!** Cine este brută — căci nu putem să-i spunem altfel — care vrea să „taie limba" lui N.C. Munteanu?

Europa mai înseamnă democrație pluralistă cu respectarea riguroasă a libertăților și drepturilor omului. Vrem să fim, să redevenim în sfîrșit „europeni"? Libertățile politice și sindicale trebuie asigurate, dreptul opoziției, de a se manifesta, trebuie garantat și apărat! Nimeni din conducătorii **Frontului** nu trebuie să-și facă iluzii: opinia publică din țară și străinătate nu mai poate fi redusă la tăcere. Protestele, marșurile și demonstrațiile pașnice, în ordine deplină, vor continua! Este absolut sigur. O transformare într-adevăr „revoluționară" s-a produs în conștiința păturii efectiv europenizate a societății și culturii românești. Ea nu va greșela.

Problema are și o dimensiune strict culturală, asupra căreia vom reveni cu alt prilej. Să spunem acum doar că adevăratul om de cultură român pleacă în Europa pentru a o aduce acasă. În cultura și literatura noastră. Valori europene și universale în expresie românească, acesta este sau ar trebui să fie cumpănul de [illegible]. Tehnocrații d-lui Petre Roman par să înțeleagă unele din condițiile [illegible] europenizării noastre evocate mai sus. Nu înțeleg însă același lucru, și vechile structuri comuniste pe care se sprijină d-lui Iliescu. Normal să lupte nu stă pe loc. Din fericire.

Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" — Sectorul export-import presă P.O. Box 12 201, telex 10376 presfir București Calea Griviței nr. 64—66.

Tiparul: Combinatul poligrafic București